

Strategia Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023

Zawartość

Wprowadzenie	3
1. Podstawy do tworzenia nowych dokumentów strategicznych w Jednostkach Samorządu Terytorialnego	4
2. Metodologia i etapy prac nad Strategią Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023.....	6
3. Krajowe i regionalne dokumenty strategiczne.....	8
3.1. Krajowe dokumenty strategiczne.....	8
3.2. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020.....	10
3.3. Subregionalny Program Rozwoju 2014-2020	11
4. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy.....	14
4.1. Podstawowe informacje i sytuacja społeczno-gospodarcza	14
4.2. Metodologia badania ankietowego	25
4.3. Wyniki ogólne.....	25
5. Zarządzanie rozwojem.....	36
6. Analiza SWOT	37
7. Wizja i Misja Gminy	39
8. Plan Operacyjny Strategii	40
8.1. Obszar strategiczny I – EDUKACJA, RYNEK PRACY, GOSPODARKA.....	43
8.2. Obszar strategiczny II – DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA.....	48
8.3. Obszar strategiczny III – KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	51
8.4. Obszar strategiczny IV – ROZWÓJ PRZEMYSŁÓW CZASU WOLNEGO	59
8.5. Obszar strategiczny V – NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE I REWITALIZACJA	64
9. Mierniki realizacji Strategii	71
10. System monitoringu i ewaluacji Strategii.....	73
11. Potencjalne źródła finansowania	76

Wprowadzenie

W ostatnich latach zmieniała się pozycja jednostek samorządu terytorialnego, postrzegania ich zadań i ról. Zmiany zachodzące w społeczeństwie i rozwój gospodarczy pociągnęły za sobą konieczność przystosowania instytucji samorządowych do potrzeb otoczenia. Nie wystarczy by urząd był „tu i teraz”. Tak jak rozwija się sfera biznesu, gospodarki, przemysłu, tak musi się rozwijać sfera samorządów, które powinny przewidywać potrzeby otoczenia tworząc przyszłościowe strategie dalszego zarządzania i rozwoju. Taka forma zaangażowania powinna prowadzić do zmian na danym obszarze- nie tylko kryzysowym i wymagającym, ale także stabilnym, by utrzymać jego standard a także stwarzać możliwości rozwoju.

Dokumenty planistyczne i rozwojowe tworzone są nie tylko na szczeblu krajowym i wojewódzkim, ale także powiatowym i gminnym. Tak jak opracowywane są strategie rozwoju firm i przedsiębiorstw, tak też sporządza się strategie rozwoju gmin.

Dokument ten zawiera cele i kierunki rozwoju gminy uwzględniając zmieniające się czynniki zewnętrzne i wewnętrzne. Składniki te jeżeli są konsultowane wśród różnych grup odbiorców strategii powinny przynosić zamierzone skutki i efekty. Strategię opracowuje się między innymi po to, by stanowiła swoisty „własny” dokument odwołujący się do konkretnych, miejscowych problemów. Dzięki niemu organy władzy na szczeblu lokalnym będą mogły racjonalnie wypracowywać swoje przyszłe działania, a strategia stanie się podstawą do prowadzenia właściwej polityki rozwoju, maksymalnego wykorzystania posiadanych zasobów danego obszaru, walorów i atutów. Istotnym określeniem jest tutaj polityka rozwoju, która według ustawowej definicji jest niczym innym jak *zespołem wzajemnie powiązanych działań podejmowanych i realizowanych w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju kraju, spójności społeczno-gospodarczej, regionalnej i przestrzennej, podnoszenia konkurencyjności gospodarki oraz tworzenia nowych miejsc pracy w skali krajowej, regionalnej lub lokalnej*¹

Niniejsza strategia została oparta na wyżej wspomnianym kanonie. Jest to dokument zawierający program przyszłego działania w oparciu o cele, kierunki, wizje, konkretne działania, przy tym uwzględniający realizację stwierdzonych potrzeb gminy. Wszystko składa się na to, aby gmina dążyła do rozwoju i polepszenia warunków życia jej mieszkańców.

Dokument ten zawiera w sobie między innymi podstawowe informacje o Gminie Łącko, jej diagnozę społeczno-gospodarczą, cele i wizje jej rozwoju, analizę mocnych i słabych stron, a także odniesienie do innych dokumentów strategicznych szczebla wojewódzkiego i krajowego.

---

¹ Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2017 r. poz. 1376, 1475).

1. Podstawy do tworzenia nowych dokumentów strategicznych w Jednostkach Samorządu Terytorialnego

Każdy dokument planistyczny gminy powinien być opracowywany w oparciu o aktualne potrzeby i warunki panujące na terenie gminy. Jeżeli zmieniają się warunki społeczno-gospodarcze danego obszaru, a także przepisy i wytyczne, należy je uwzględnić i się do nich stosować, co przekłada się na wymóg aktualizacji dotychczas przyjętych założeń, a w przypadku zaistnienia takiej konieczności stworzenia ich od nowa.

W procesie budowy nowej strategii rozwoju bardzo ważną rolę odgrywają zamiany, rzeczywiste procesy i zjawiska (natury gospodarczej, społecznej, zarządczej, itp.) wpływające na rozwój gminy. Jeżeli dana jednostka samorządu terytorialnego nie chce pozostać w tyle, stając się obszarem poniekąd marginalizowanym musi podjąć działania. Poniżej przedstawiono podstawy do tworzenia nowych dokumentów strategicznych, o których ogólnie wspomniano już wcześniej.

1) Dostosowanie polityki rozwoju do zmieniającej się rzeczywistości gminy

Sytuacja w której polityka rozwoju i zarządzania gminą nie jest dostosowana do aktualnych potrzeb i problemów nie tylko rodzi pytanie o sens takiej polityki, ale także niesie ze sobą duże ryzyko ograniczeń i zastoju. Brak realizacji działań z zakresu walki z bezrobociem i ubóstwem potęguje i pogłębia problem zostawiając go samemu sobie. Zanieczyszczenie środowiska, które nie jest ograniczane przekłada się nie tylko na brak estetyki otoczenia, ale także na problemy w rolnictwie, rybołówstwie, a także gospodarce. Z kolei jeżeli gmina pozostaje bierna wobec rozwoju gospodarczego, nadążających się szans i wyzwań może tym samym hamować jej rozwój, przyczyniając się do spadku jakości życia i znaczenia gminy na szczeblu powiatowym, czy wojewódzkim. Dlatego ważne jest, aby polityka rozwoju nadążała za zmieniającym się społeczeństwem, gospodarką i wymaganiami stawianymi jej przez inne jednostki.

2) Dostosowanie polityki rozwoju do zmieniających się przepisów prawa

Inaczej zarządzano gminą dwadzieścia lat temu, a inaczej robi się to dzisiaj. Nie wynika to tylko ze zmian społeczno-gospodarczych, ale także ze zmieniających się przepisów prawa. Mieszkańcy danego obszaru mają ustawowe prawo do wypowiedania się o nim i współdecydowaniu o jego przyszłości. Dzięki temu, dokumenty planistyczne gminy muszą zawierać klauzule zapewniające im to prawo. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku reform edukacji czy zdrowia-pociąga to za sobą zmiany w strategiach rozwiązywania problemów społecznych, lokalnych politykach ochrony zdrowia, czy rozwoju edukacji. Gmina nie jest jednostką odrębną, jest częścią powiatu, województwa i kraju i obowiązują ją takie same przepisy jak pozostałych.

3) Dostosowanie dokumentów strategicznych lokalnych do dokumentów strategicznych wyższego szczebla

Aktualizacja i zmiana polityk regionalnych i krajowych pociąga za sobą konieczność zmian lokalnych dokumentów. W myśl ustawy o polityce rozwoju, strategie powiatowe i gminne powinny być zgodne ze strategiami województwa. Zatem w przypadku zmiany strategii rozwoju województwa małopolskiego, której nowa wersja pozostaje w sprzeczności z obowiązującą strategią rozwoju gminy, rodzi potrzebę dostosowania jej do wymogów wojewódzkich, także w przypadku zmian ram czasowych.

4) Dostosowanie strategii rozwoju gminy do ram czasowych mechanizmów finansowania Unii Europejskiej

Strategia rozwoju gminy obejmująca lata 2007-2017 nie będzie mieć zastosowania w okresie programowania 2014-2020. Rozbieżność czasowa jest na tyle duża, że przesądza o jej istotności. Strategie gminne odwołują się do polityk regionalnych, programów operacyjnych województwa, tworząc strategię w roku 2007 nie można było przewidzieć jak wydatkowane będą środki unijne w roku 2017. Nikt w roku 2007 opracowując dokumenty planistyczne nie opierał się na perspektywie finansowania 2014-2020, nie było takiej potrzeby, obowiązywała bowiem wtedy perspektywa 2007-2014.

2. Metodologia i etapy prac nad Strategią Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023

Przygotowanie dokumentu Strategii Rozwoju, obejmowało działania oparte na określeniu aktualnych warunków społeczno-gospodarczych i infrastrukturalnych gminy, w tym przeprowadzeniu analiz opartych na pozyskanych danych statystycznych a także przeprowadzonych badaniach ankietowych i konsultacjach, które stały się podstawą do sformułowania wizji, misji oraz wyznaczenia kierunków działań, celów strategicznych a także przedsięwzięć. W procesie opracowywania niniejszego dokumentu opracowano założenia dla Strategii, ze szczególnym uwzględnieniem spójności z celami i priorytetami Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego. Następnie na podstawie przyjętych założeń i przeprowadzonych konsultacji jak i wyników konsultacji społecznych opracowano projekt Strategii Rozwoju Gminy Łącko i przedstawiono do uchwalenia Radzie Gminy. Przyjęto, że Strategia wyznacza perspektywę rozwoju gminy do 2023. Uwzględniono w niej działania, które będą współfinansowane m.in. ze środków własnych gminy, innych środków krajowych jak i funduszy strukturalnych UE.

Diagnoza warunków gminy została przeprowadzona na podstawie przeprowadzonej analizy porównawczej zachodzących na terenie gminy tendencji i trendów z uwzględnieniem danych statystycznych, analizy i identyfikacji specyficznych uwarunkowań oraz lokalnych potencjałów gminy, analizy poziomu zadowolenia i jakości życia, wraz z identyfikacją negatywnych aspektów życia, na podstawie wyników badań ankietowych. Diagnoza obejmowała identyfikację danych na temat obszaru gminy i zawierała w sobie elementy oceniające potencjały obszaru, w zakresie ich wpływu na wdrażanie strategii.

Dane do diagnozy pozyskano m.in. ze źródeł gminy, Banku Danych Lokalnych GUS oraz innych przydatnych dokumentów strategicznych gminy, jak również z badań ankietowych i konsultacji.

Kolejnym etapem była analiza SWOT (na podstawie zebranych danych oraz wyników badań ankietowych i konsultacji). Do tworzenia Strategii Rozwoju Gminy Łącko włączyły się różne grupy: mieszkańcy, instytucje gospodarcze, społeczne, publiczne. Dzięki temu możliwe było wskazanie szans i zagrożeń obszaru gminy Łącko z różnych perspektyw, co przyczyniło się do określenia celów i wizji rozwoju gminy.

Na podstawie zebranych danych określono następnie wizję i misję Gminy Łącko, a także plan działania (plan operacyjny). Zadania podzielono na główne obszary: kapitał ludzki, gospodarka i infrastruktura techniczna oraz ochrona środowiska.

W kolejnych częściach opisano jakie będą wskaźniki do mierzenia efektów strategii i związany z nim system monitoringu i ewaluacji. Na koniec opisano możliwe źródła finansowania przedsięwzięć.

3. Krajowe i regionalne dokumenty strategiczne

Opracowując strategię rozwoju jednostki należy wziąć pod uwagę dokumenty strategiczne obowiązujące w kraju, chodzi tutaj nie tylko o dokumenty ogólnokrajowe, ale także wojewódzkie, czy subregionalne i powiatowe. Zgodnie z Art. 10a. ust. 1. Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1376, 1475) *strategie rozwoju -dokumenty określające podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju odnoszące się do sektorów, dziedzin, regionów lub rozwoju przestrzennego, w tym obszarów metropolitalnych i obszarów funkcjonalnych, uwzględniają cele i kierunki zrównoważonego rozwoju kraju określone w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju*. Strategie te są też spójne ze średniookresową strategią rozwoju kraju.

Należy wziąć pod uwagę, że strategia rozwoju gminy powinna nie pozostawać w sprzeczności z dokumentami krajowymi i wojewódzkimi. Mimo, że problemy gminy mogą różnić się od problemów województwa, czy kraju, należy mieć na uwadze, że na te właśnie problemy ogólnokrajowe składają się również trudności gminy. W następnej części niniejszego dokumenty przedstawione zostaną dokumenty strategiczne oraz odniesienie Strategii Rozwoju Gminy Łącko do ich założeń.

3.1. Krajowe dokumenty strategiczne

Strategia Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategia Europa 2020 przyjęta została 3 marca 2010 roku przez Komisję Europejską w celu stymulowania rozwoju gospodarki Unii Europejskiej. Jako, że Polska jest członkiem Unii Europejskiej dokument ten jest obowiązującym dokumentem strategicznym, do którego nawiązuje m.in. kolejna przedstawiona w tej części strategia.

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy powiązane ze sobą rodzaje rozwoju. Pierwszy to rozwój inteligentny, który opiera się na rozwoju gospodarki wiedzy i innowacji. Kolejny to rozwój zrównoważony, czyli wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej. Ostatni to rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, który charakteryzuje się wspieraniem gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Naczelne cele *Strategii 2020* to:

- 1) wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat powinien wynosić 75%
- 2) na inwestycje w badania i rozwój należy przeznaczać 3% PKB Unii
- 3) należy osiągnąć cele „20/20/20” w zakresie klimatu i energii (w tym ograniczenie emisji dwutlenku węgla nawet o 30%, jeśli pozwolą na to warunki)

- 4) liczbę osób przedwcześnie kończących naukę szkolną należy ograniczyć do 10%, a co najmniej 40% osób z młodego pokolenia powinno zdobywać wyższe wykształcenie;
- 5) liczbę osób zagrożonych ubóstwem należy zmniejszyć o 20 mln

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. *Strategii Rozwoju Kraju 2020*, przyjętej uchwałą Rady Ministrów 25 września 2012r., zgodnie z wymogami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Jest główną, krajową strategią rozwojową, określającą podstawowe uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, regionalnym i przestrzennym. Stanowi jednocześnie podstawę do określenia nowego systemu dokumentów strategicznych².

Głównym celem *Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju* jest tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Efektami Strategii dla obywateli będą:

- wzrost ich dochodów, poprawa jakości życia rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin
- zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń, podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli
- wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy
- poprawa dostępu do infrastruktury
- zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, poprawiającej zdrowotność obywateli
- satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa
- ograniczenie wykluczenia społecznego i ubóstwa oraz wszelkiego rodzaju nierówności społecznych
- budowa silnego kapitału społecznego i zwiększenie jego roli w rozwoju

Efekty dla gospodarki to z kolei:

- zmiana struktury PKB Polski w wyniku zwiększenia roli innowacji w jego tworzeniu, przyczyniająca się to do szybszej konwergencji dochodów Polaków do poziomu średniej Unii Europejskiej

Jeżeli chodzi o strefę instytucjonalną efektem realizacji Strategii będzie:

- państwo bardziej przyjazne dla obywateli i przedsiębiorców, co spowoduje poprawę jakości funkcjonowania jego organów i poszczególnych instytucji służących rozwojowi.

---

² *Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do Roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) została przyjęta przez Radę Ministrów uchwałą nr 104 z dnia 18 czerwca 2013 r. Głównym celem Strategii jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Niniejszy cel realizowany będzie za pomocą działań podejmowanych na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości.

3.2. Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego 2011-2020

Najważniejszy dokument strategiczny Województwa Małopolskiego, określa cele i kierunki rozwoju regionu Małopolski. Wizją określoną w tym dokumencie jest:

Chcemy, aby Małopolska była atrakcyjnym miejscem życia, pracy i spędzania czasu wolnego, europejskim regionem wiedzy i aktywności, silnym wartościami uniwersalnymi, tożsamością i aspiracjami swoich mieszkańców, świadomie czerpiącym z dziedzictwa i przestrzeni regionalnej, tworzącym szanse na rozwój ludzi i nowoczesnej gospodarki.

Wizja ta osiągnięta będzie za pomocą celów- głównego:

Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim oraz celów szczegółowych określonych w strategicznych obszarach działania. Na obszary te składają się:

Obszar 1. Gospodarka wiedzy i aktywności: Cel strategiczny: Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców.

Obszar 2. Dziedzictwo i przemysły czasu wolnego: Cel strategiczny: Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury.

Obszar 3. Infrastruktura dla dostępności komunikacyjnej: Cel strategiczny: Wysoka zewnętrzna i wewnętrzna dostępność komunikacyjna regionu dla konkurencyjności gospodarczej i spójności przestrzennej.

Obszar 4. Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony: Cel strategiczny: Silna pozycja konkurencyjna Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w przestrzeni europejskiej oraz wzrost potencjału ekonomicznego subregionów w wymiarze regionalnym i krajowym.

Obszar 5. Rozwój miast i terenów wiejskich: Cel strategiczny: Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich.

Obszar 6. Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne: Cel strategiczny: Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym.

Obszar 7. Zarządzanie rozwojem województwa: Cel strategiczny: Efektywnie zarządzane województwo, którego rozwój oparty jest na współpracy i mobilizowaniu zasobów.

3.3. Subregionalny Program Rozwoju 2014-2020

Uchwalony w 2015 roku, zawiera działania, kierunki i cele zmierzające do rozwoju subregionów małopolski: Małopolska Zachodnia, Krakowski Obszar Metropolitalny, Metropolia Krakowska, Subregion Tarnowski, Subregion Sądecki, Subregion Podhalański. Celem głównym tego programu i działań w nich zawartych jest *wysoki potencjał ekonomiczny oraz spójność społeczna i przestrzenna małopolskich subregionów*. Cel ten podzielono na cele ogólne:

Cel szczegółowy 1: Wysoka konkurencyjność subregionów dzięki wykorzystaniu endogenicznych potencjałów oraz usprawnieniu sieci komunikacyjnej.

Cel szczegółowy 2: Wysoka jakość życia na terenie subregionów województwa małopolskiego.

Kierunkami interwencji są działania oparte o powyższe cele:

- Tworzenie i rozbudowa stref aktywności gospodarczej
- Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w subregionach
- Zagospodarowanie otoczenia zbiorników wodnych na cele turystyczne i rekreacyjne
- Rozwój lokalnych tras turystycznych
- Wsparcie systemów niskoemisyjnego transportu miejskiego
- Rozwój subregionalnej infrastruktury drogowej
- Wzmacnianie infrastruktury służącej obsłudze podróżnych korzystających z kolei
- Głęboka modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej
- Obniżenie poziomu niskiej emisji poprzez inwestycje w źródła ciepła spalające biomasę lub wykorzystujące paliwa gazowe
- Obniżenie poziomu niskiej emisji poprzez inwestycje w źródła ciepła wykorzystujące paliwa stałe
- Rozwijanie systemu gospodarki odpadami.
- Wsparcie gospodarki wodno-kanalizacyjnej
- Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia
- Wsparcie usług opiekuńczych oraz interwencji kryzysowej

- Zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej
- Poprawa efektywności kształcenia zawodowego.

Strategia Rozwoju Powiatu Nowosądeckiego na lata 2011-2020 (aktualizacja)

Dokument ten odnosi się do całego Powiatu Nowosądeckiego i zawiera opis jego rozwoju jako jednego organizmu. Misją nadrzędną Strategii tej jest, aby Powiat Nowosądecki był obszarem o bogatej ofercie turystycznej i kulturalnej, zapewniającym mieszkańcom możliwość rozwoju i wysoką jakość życia, atrakcyjnym do prowadzenia działalności gospodarczej. A misją władz jest tworzenie warunków dla jak najlepszej realizacji wizji Powiatu, z wykorzystaniem szans, jakie stwarza jego potencjał, w celu podniesienia poziomu i jakości życia mieszkańców oraz rozwoju i umocnienia konkurencyjności Powiatu.³

Misje te mają być realizowane dzięki trzem celom strategicznym:

L.p.	Cele strategiczne	Cele operacyjne
I.	Rozwój gospodarczy powiatu poprzez udoskonalony układ komunikacyjny i sprawną infrastrukturę techniczną o standardzie europejskim oraz stały rozwój przedsiębiorczości gospodarczej i obszarów wiejskich gwarancją wzrostu ekonomicznego regionu	I.1 Przedsiębiorczość i inwestycje I.2 Usuwanie barier w funkcjonowaniu układu drogowego powiatu w zakresie obsługi komunikacyjnej obszaru oraz dostępności do zewnętrznych połączeń drogowych I.3 Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego I.4 Gospodarka przestrzenna I.5 Infrastruktura techniczna /wodno-kanalizacyjna, teleinformatyczna, drogowa/ I.6 Ochrona środowiska w tym modernizacja systemów grzewczych I.7 Rolnictwo i tereny wiejskie
II.	Rozwój sfery społecznej powiatu poprzez wysoki poziom ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej, zachowanie bogactwa walorów przyrodniczych i kulturowych powiatu oraz likwidację zjawiska bezrobocia	II.1 Powiat Nowosądecki jako ośrodek edukacji, propagujący wysoki poziom kształcenia młodzieży oraz mieszkańców powiatu II.2 Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego II.3 Tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi turystyki, agroturystyki oraz rekreacji i sportu II.4 Sprawnie funkcjonujący system opieki zdrowotnej i społecznej

³ Strategia Rozwoju Powiatu Nowosądeckiego na lata 2011-2020 Aktualizacja.

		II.5 Rozwój ogólnodostępnej infrastruktury sportowej II.6 Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych II.7 Przeciwdziałanie bezrobociu
III.	Rozwój strefy instytucjonalnej powiatu poprzez wzrost efektywności funkcjonowania administracji publicznej na terenie powiatu oraz stałą jego promocję	III.1 Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu świadczące usługi o wysokim standardzie III.2 Sprawny system bezpieczeństwa mieszkańców III.3 Współpraca ponadlokalna i międzynarodowa III.4 Promocja Powiatu

Tabela 1 Cele strategiczne i operacyjne rozwoju Powiatu Nowosądeckiego (źródło Strategia Rozwoju Powiatu Nowosądeckiego na lata 2011-2020 aktualizacja).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Łącko na lata 2016-2022

Program gminny zawierający w sobie sposoby wydobycia obszarów zdegradowanych z sytuacji kryzysowej. Zawiera w sobie m.in. cele rewitalizacji:

Cel strategiczny GPR:

Rozwój społeczno- gospodarczo- kulturowy obszarów zdegradowanych Gminy Łącko poprzez podejmowanie kompleksowych i zintegrowanych działań zmierzających do ograniczenia wysokiej koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, technicznych, przestrzenno – funkcjonalnych oraz środowiskowych.

Cele główne obszaru rewitalizacji:

C.1. Stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności kulturalnej oraz edukacyjnej mieszkańców gminy poprawiających sytuację społeczną mieszkańców i podnoszących jakość kapitału ludzkiego.

C.2. Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego obszarów w m. Łącko i m. Jazowsko oraz atrakcyjności turystycznej gminy do budowy gospodarczej przewagi konkurencyjnej a co za tym idzie stworzenie nowych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia.

C.3. Stworzenie warunków do integracji społecznej i budowania więzi społecznej pomiędzy wszystkimi mieszkańcami gminy Łącko oraz wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym a także prowadzenie działań pro ekologicznych.

4. Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy

Omawiając ścieżkę postępu gospodarczego, ekonomicznego czy społecznego gminy Łącko, kierunki przemian, usprawnień oraz pozostałe zadania składające się na plan przyszłego rozwoju bardzo ważne jest, aby odnieść się do stwierdzonych problemów i zagrożeń. Żadna strategia nie będzie odpowiednia i trafna, jeżeli nie będzie odnosić się do specyficznych dla danego regionu cech. Nie znając potrzeb mieszkańców, gospodarki czy rozwoju, nie można określić kierunków i zadań zmierzających do poprawy sytuacji gminy, prowadzenia działalności gospodarczej, przyciągnięcia turystów na dany obszar, czy powszechnie rozumianej poprawy jakości życia.

Niniejszy rozdział przedstawia opis i charakterystykę gminy Łącko, jej zasoby przyrodnicze, turystyczne, gospodarcze, a także odnosi się do sytuacji społecznej, edukacji, infrastruktury technicznej oraz wielu innych obszarów składających się na ogólnie pojętą diagnozę. Następna część rozdziału odpowie na pytania dotyczące problemów widzianych oczami mieszkańców, przedsiębiorców oraz przedstawicieli różnych instytucji zlokalizowanych na terenie gminy- będzie to omówienie badania sondażowego przeprowadzonego w formie ankiety wśród głównych przedstawicieli obszaru Łącka oraz sołectw sąsiadujących.

4.1. Podstawowe informacje i sytuacja społeczno-gospodarcza

Uwarunkowania przestrzenne

Gmina Łącko jest gminą wiejską położoną w województwie małopolskim, w powiecie nowosądeckim, na krawędzi Beskidu Wyspowego i Beskidu Sądeckiego nad zlewem rzek Dunajec i Czarna Woda na wys. 350-400 m n.p.m. Gmina administracyjnie składa się z 16 miejscowości:

1) Brzyna	9) Maszkowice
2) Czarny Potok	10) Obidza
3) Czerniec	11) Szczereż
4) Jazowsko	12) Wola Kosnowa
5) Kadcza	13) Wola Piskulina
6) Kicznia	14) Zabrzeż
7) Łazy Brzyńskie	15) Zagorzyn
8) Łącko	16) Zarzeczce

Mapa 1 Sołectwa Gminy Łącko (źródło: www.lacko.pl)

Miejscowości te zajmują łącznie powierzchnię 132, 95 km². Powierzchnia lasów zajmuje ogółem 5 425,02 ha, co przekłada się na lesistość na poziomie 40% (źr. *GUS, Bank Danych Lokalnych stan na 2016 r.*). Z danych Urzędu Gminy Łącko z roku 2015 wynika, że największą powierzchnię w Gminie zajmują ogółem użytki rolne, bo aż 52,3%, tj. 6 951 ha. Dominują grunty orne – 24,48%, ale powierzchnia sadów to prawie 16% powierzchni gminy (2120 ha), nic dziwnego że centrum gminy – miejscowość Łącko, nazywana jest stolicą krainy sadów. Warunki klimatyczno - glebowe sprzyjają rozwojowi głównie sadów jabłkowych, śliwkowych, gruszkowych, jak również uprawie porzeczek, wiśni i agrestu.

Przyroda, kultura i zabytki

Do najważniejszych obszarów cennych przyrodniczo i prawnie chronionych na terenie gminy Łącko należy zaliczyć:

- obszar Natura 2000 PLH120019 Ostoja Popradzka
- obszar Natura 2000 PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami
- obszar Natura 2000 PLH120052 Ostoje Nietoperzy Beskidu Wyspowego
- Popradzki Park Krajobrazowy (1496,6 ha na obszarze gminy)
- Południowomałopolski Obszar Chronionego Krajobrazu (11 798,4 ha obszaru gminy)
- pomniki przyrody ożywionej

Gmina Łącko to obszar o bogatych walorach przyrodniczych, krajobrazowych i turystycznych. Jest to miejsce zarówno dla miłośników turystyki aktywnej, jak i amatorów kulinariów, wydarzeń kulturalnych, czy pasjonatów dzikiej przyrody.

Na terenie Gminy znajdują się obiekty noclegowe, zarówno w domach prywatnych jak i pensjonatach czy zajazdach. Turyści mogą liczyć na kwaterę m.in. w „Domu Sądeckim” w Zarzeczcu, „Chacie na Bucniku” w Obidzy, domu z litych bali drewnianych „Obidza 438”, domu „Pod dębem” w Zabrzeży, „Zajeździe Kałużna” w Zabrzeży, w ośrodku „Sobel” Zabrzeż-Wietrznice, w pokojach gościnnych Zbozień w Łącku, czy pensjonacie „Stefania”.

Pieszne wędrówki i wycieczki rowerowe ułatwia malownicze położenie gminy. Przez obszar gminy przebiegają główne szlaki turystyczne:

- **żółty:**

Modyń (1032m) - Kicznia - Łącko - przeprawa łodzią przez Dunajec - Łąckie Zawodzie - Suchy Groń (945 m) - Dzwonkówka (984 m). Czas przejścia: 7 godz.

- **zielony:**

Jazowsko - Łazy Brzyńskie - Kamień św. Kingi - Prehyba (1175 m). Czas przejścia: 3 godz.

- **zielony:**

"Szlak Kwitnącej Jabłoni": Łącko - Czarny Potok - Rogi - Podegrodzie - Gostwica - Brzezna - Trzetrzewina - Wysokie - Krasne Potockie - Chomranice - rez. "Białowodzka Góra" - Tęgoborze - Przełęcz św. Justa. Czas przejścia: 11 godz.

Na szlakach tych największą popularnością cieszą się wycieczki m.in. na górę Modyń (1029 m), czy Dzwonówkę (984 m). Na terenie gminy przez urokliwe miejscowości prowadzą szlaki rowerowe, zarówno te wytyczone, jak i te nieznanne. Prowadzą m.in. przez czerwony szlak rowerowy, kierunek i długość zależy od osoby wybierającej miejsce podróży.

Gmina Łącko to także zabytki i miejsca ważne z punktu widzenia kultury. Wśród obiektów sakralnych o szczególnym znaczeniu wymienia się:

- Kościół parafialny pod wezwaniem Św. Jana Chrzciciela w Łącku z 1728 roku. Wewnątrz znajduje się barokowy ołtarz oraz kamienna chrzcielnica. Także organy z XVIII wieku to nie lada atrakcja.
- Kościół parafialny pod wezwaniem św. Marcina w Czarnym Potoku- drewniany kościół wybudowany z drzewa modrzewiu. Powstał w XVII wieku. Wewnątrz znajduje się obraz Matki Bożej Bolesnej „Czarnopotocka Madonna” z 1644 roku.
- Kościół parafialny pod wezwaniem Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Jazowsku z 1665 roku. Mieści on barokowy ołtarz z umieszczonym w środku gotyckim obrazem Matki Bożej z Dzieciątkiem oraz barokowy chór i ambonę.

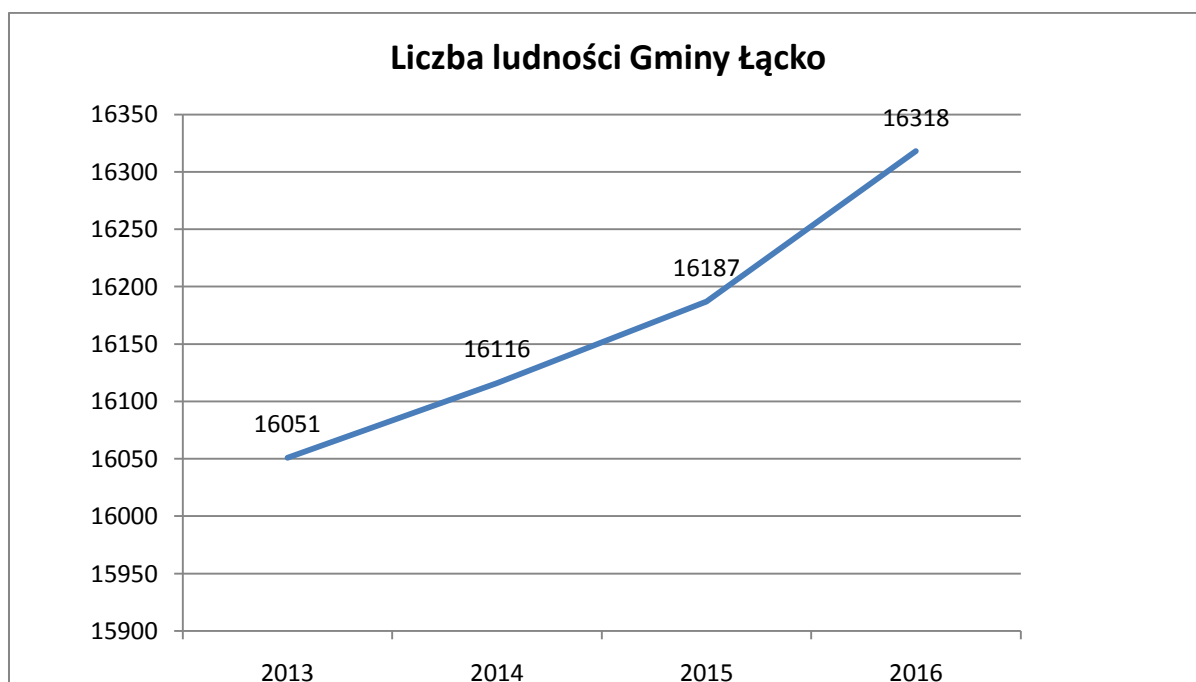

Gmina Łącko to nie tylko przyroda i zabytki, ale także bogata historia kulturalna. Na obszarze gminy działa Orkiestra Dęta im. T. Moryto. Na uwagę zasługują również „Górale Łąccy” oraz „Małe Łącko”- regionalne zespoły pieśni i tańca propagujące folklor i tradycje łąckie. Łącko to także „Święto Kwitnącej Jabłoni”- coroczny festiwal na cześć wiosny i kwitnących sadowych drzewek. Turystów przyciąga nie tylko ze względu na tradycję (organizowane od 1947 roku), ale także oprawę muzyczną, kulturalną i kulinarną. W trakcie święta można posłuchać lokalnej muzyki oraz gwiazd wielkiego formatu, skosztować tradycyjnych specjałów i podziwiać budzące się po zimie do życia sady. Z racji faktu, że gmina Łącko to gmina sadownicza, przywiązuje się do tego święta szczególną wagę.

Lokalnym specjałem znanym na cały świat jest „Łącka śliwowica”- wysokoprocentowy (70%) alkohol produkowany ze śliwki węgierki, zaliczony w 1992 r. przez wojewódzkiego konserwatora zabytków do niematerialnego dobra kultury, a w roku 2005 na „Listę Produktów Tradycyjnych”. Obecnie po licznych problemach związanych z legalizacją tego trunku, można go nabyć legalnie w „Tłoczni Maurera” w Zarzeczcu, nie zmienia to faktu, że wciąż na terenie gminy dominują źródła „domowego sposobu”.

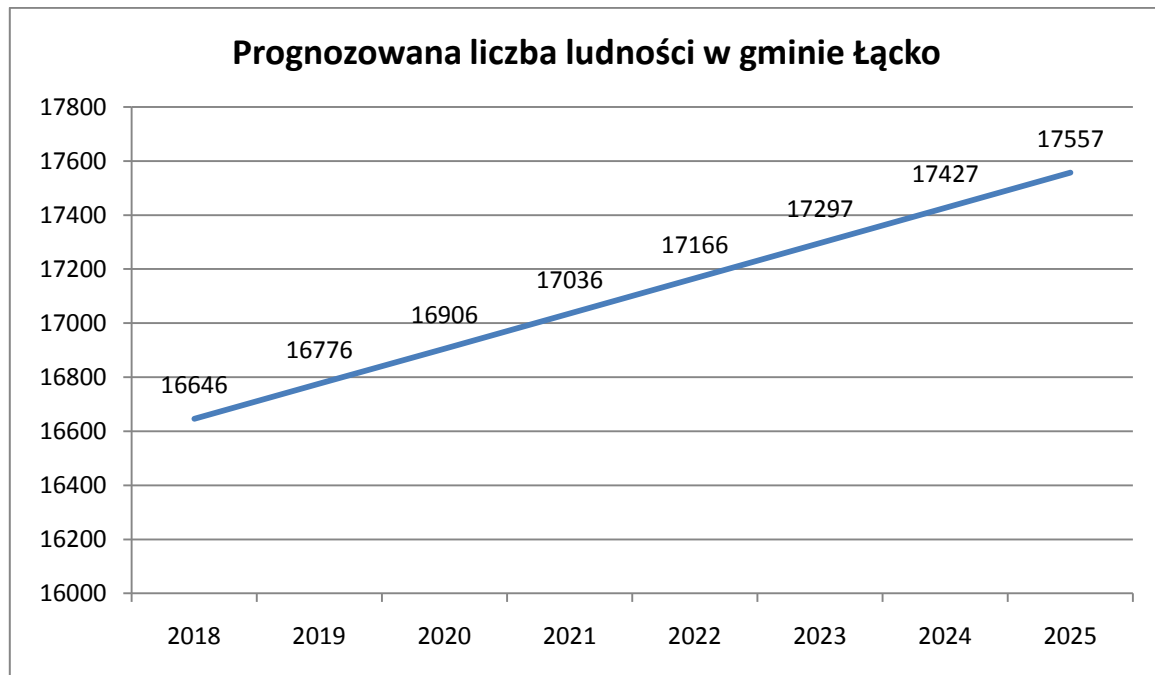
Demografia i sytuacja społeczna gminy

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w roku 2016 gminę Łącko zamieszkiwało 16318 osób: 8246 mężczyzn i 8072 kobiet. Przekłada się to na gęstość zaludnienia 123 osób na kilometr kwadratowy. Liczba ludności rośnie, w roku 2014 wynosiła 16116, w roku 2015- 16187. W roku 2016 ludność Gminy Łącko stanowiła 7,63% ludności Powiatu Nowosądeckiego.

Wykres 1 Liczba ludności Gminy Łącko lata 2013-2016 (źr. GUS, 2016, opracowanie własne).

Jeżeli chodzi o strukturę ludności w roku 2016, to dominują osoby w wieku produkcyjnym-10087, następnie w wieku przedprodukcyjnym -4031, a na końcu w wieku poprodukcyjnym -2200. Zestawiając ze sobą dane z GUS-u oraz Urzędu Gminy Łącko na temat ogólnej liczby ludności, prognozuje się że w roku 2018 wyniesie ona 16648, w 2019- 16776, 2020- 16906.

Wykres 2 Prognozowana liczba ludności w gminie Łącko

Jeżeli chodzi o liczbę osób bezrobotnych z terenu gminy Łącko zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy dla Powiatu Nowosądeckiego, to pod koniec roku 2017 było ich ogółem 475 (źr. dane PUP dla Powiatu Nowosądeckiego za rok 2017). Stanowiło to niecałe 3% ogółu ludności w roku 2017 oraz około 4 % liczby ludności w wieku produkcyjnym w roku 2016. W rejestrze przeważają w znacznej mierze kobiety- aż 305 przy udziale 66 mężczyzn. W szczególnej sytuacji na rynku pracy jest spośród zarejestrowanych 418 osób w tym 239 osoby długotrwale bezrobotne, 172 do 30 roku życia, 90 powyżej 50 roku życia i 13 niepełnosprawnych.

Powyższe dane pokazują że dużym problemem gminy jest bezrobocie a zwłaszcza bezrobocie wśród kobiet. Skala tego zjawiska może być większa, ponieważ nie wszystkie osoby bez pracy rejestrują się urzędzie.

Mieszkańcy gminy borykają się także z innymi problemami społecznymi, które zmuszają ich do korzystania z pomocy społecznej. Według danych GUS, w 2016 roku liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosiła 481, a liczba osób korzystających z tej formy wsparcia to 1626 osób, co stanowi prawie 10% społeczeństwa gminy. Liczba rodzin otrzymujących świadczenia rodzinne wynosiła 1106, a liczba dzieci objętych

świadczeniami to 2427. Mieszkańcy korzystają także z dożywiania w ramach „Programu Pomocy Państwa w Dożywianiu”, w roku 2017 liczba osób objętych programem wynosiła 709 (dane Urzędu Gminy Łącko), w tym 240 dzieci uczących się, 265 przed rozpoczęciem nauki w szkole podstawowej oraz 217 osób na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej. Jeżeli chodzi o przyczyny przyznawania pomocy, to w roku 2017 wyglądało to następująco:

L.p.	Powód/ forma pomocy	Liczba przyznanych świadczeń	Liczba osób, którym przyznano świadczenia decyzją
1	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	2204	2
2	Zasiłki ogółem w tym:	X	809
3	-stałe	869	80
4	Przyznane osobie samotnie gospodarującej	584	54
5	Pozostającej w rodzinie	285	30
6	Zasiłki okresowe w tym:	739	132
7	-przyznane z powodu bezrobocia	180	49
8	-przyznane z powodu długotrwałej choroby	57	22
9	-przyznane z powodu niepełnosprawności	494	69
10	Posiłek	54676	440
11	Usługi opiekuńcze ogółem	5948	31
12	Inne zasiłki celowe	302	X

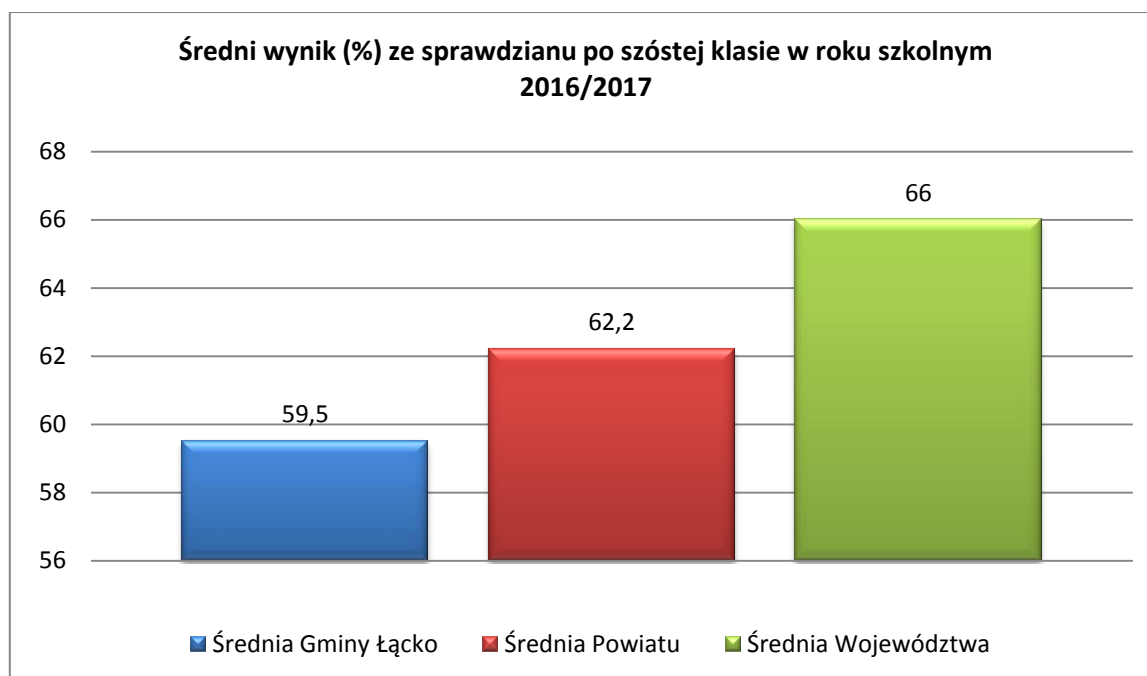
Tabela 2 Formy pomocy społecznej w gminie Łącko w roku 2017 (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łącku).

Wyraźnie widać, że powyższe liczby są nieco niepokojące- zarówno ogólna liczba osób które otrzymały świadczenia jak i poszczególne jej formy pomocy jest dość wysoka.

Na sytuację społeczną gminy składają się także inne czynniki – opieka zdrowotna, edukacja, dostęp do punktów opieki itp. W roku 2016 na terenie gminy działało 12 przychodni, udzielono 61296 porad w ramach podstawowej opieki zdrowotnej, 66706 w ramach ambulatoryjnej opieki. Na terenie tym znajdują się 3 apteki i jeden punkt apteczny. Jeżeli chodzi o placówki wsparcia dziennego, to w roku 2016 było ich 4 na które składało się 60 miejsc, z których skorzystało ogółem 125 osób. W gminie nie ma punktów opieki dla dzieci do lat 3 (żłobków, klubów dziecięcych itp.) Jest to znaczne utrudnienie dla matek chcących wrócić do pracy, zwłaszcza, gdy nie mają z kim zostawić swojej pociechy, a opieka opiekunki jest dość kosztowna. Z pewnością może to też mieć swój udział w liczbie kobiet niepracujących z gminy. W zakresie wychowania przedszkolnego w gminie Łącko w roku

szkolnym 2015/2016 funkcjonowały 2 przedszkola: w Łącku i Jazowsku oraz 2 oddziały przedszkolne przy szkołach z dostępnymi 150 miejscami dla dzieci w wieku 3-5 lat i tyle też ich uczęszcza. Łączna liczba dzieci w wieku 3-6 lat w Gminie Łącko na koniec 2016 to 922, zatem liczba dzieci w wieku przedszkolnym w Gminie. Łącko przewyższa liczbę dostępnych w przedszkolach miejsc. W gminie działają też 3 przedszkola prywatne gdzie uczęszcza 250 dzieci (źr. GPR dla Gm. Łącko na lata 2016-2022, 2016).

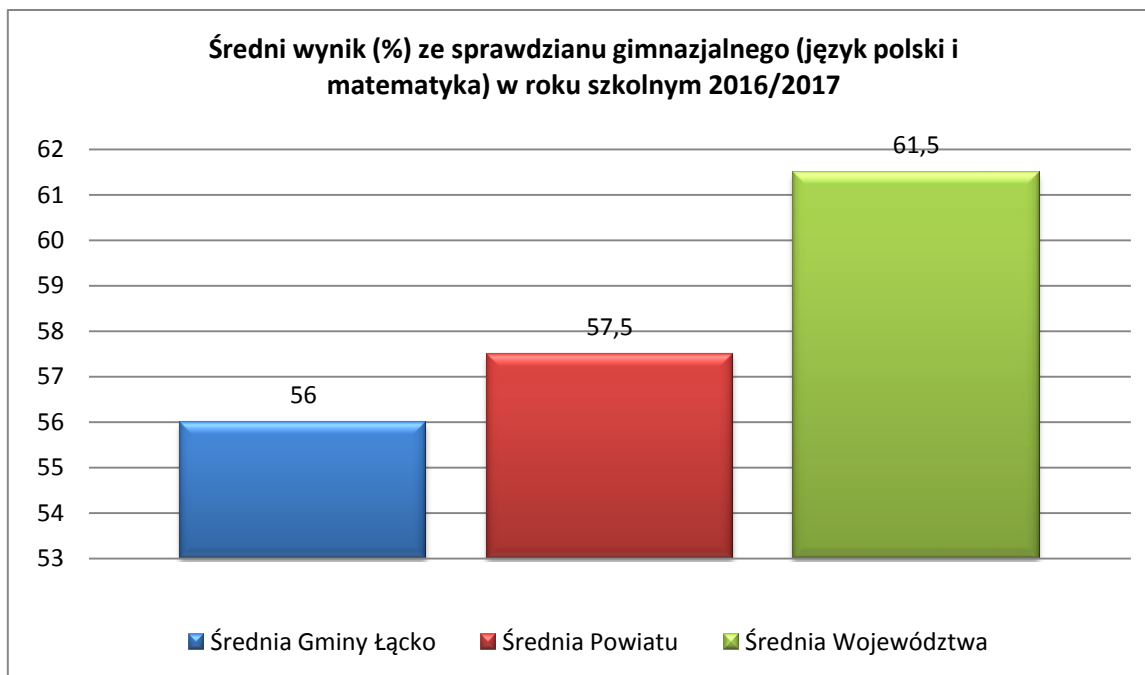
Na terenie gminy działa 11 szkół podstawowych i 3 szkoły gimnazjalne. W szkołach podstawowych w roku 2016/2017 kształciło się 1305 uczniów w tym 621 dziewczynek, zaś w szkołach gimnazjalnych 607 uczniów (298 dziewcząt). Jak wynika z danych OKE Kraków (Kraków, 2016) uczniowie szkół podstawowych z Gminy Łącko osiągnęli w roku szkolnym 2016/2017 niższy wynik ze sprawdzianu po 6 klasie – 5,5 % 9niż średnia wojewódzkiej tj. 66%

Wykres 3. Średnie wyniki ze sprawdzianu po szóstej klasie w roku szkolnym 2016/2017 (dane OKE Kraków, oprac. własne).

Uczniowie lepiej radzą sobie z językiem polskim niż matematyka, średni poziom wyników w gminie z języka polskiego to 71,1% (średnia powiatowa: 70,9%, średnia wojewódzka: 73,3%). Z matematyką było trochę gorzej- 47,5% (średnia powiatowa: 53%, średnia wojewódzka: 58,2%).

Jeżeli chodzi o wynik egzaminu gimnazjalnego to ogólny wynik z języka polskiego wyniósł w gminie 66% (średnia powiatowa: 69%, średnia wojewódzka: 72%). Wiedza o społeczeństwie oraz historia to poziom 59% zdawalności w gminie i powiecie, a 62% w województwie. Część matematyczna tak jak w przypadku szkół podstawowych wypadła znacznie gorzej: w gminie i powiecie 46%, w województwie- 51%. Poniżej wyniku średniej wojewódzkiej była także zdawalność języków obcych (źr. www.oke.krakow.pl).

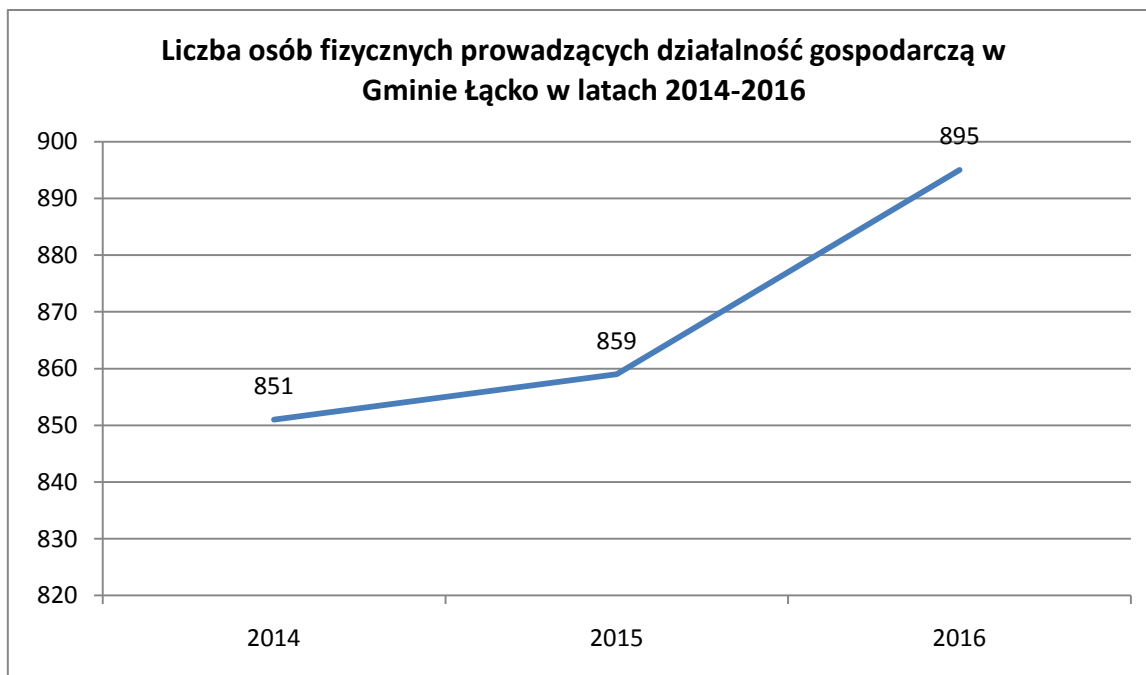
Wykres 4 Średnie wyniki ze sprawdzianu po gimnazjum (język polski i matematyka) w roku szkolnym 2016/2017 (dane OKE Kraków, oprac. własne).

Podsumowując można stwierdzić że największymi problemami w gminie Łącko w sferze społecznej są:

- wysoki poziom bezrobocia, w tym bezrobocie wśród kobiet
- duży odsetek osób korzystających ze świadczeń socjalnych (w tym także duża liczba osób niepełnosprawnych)
- brak miejsc do opieki nad dziećmi do lat 3 oraz brak miejsc w przedszkolach
- niższy niż średnia wojewódzka oraz często i powiatowa poziom zdawalności egzaminów na zakończenie szóstej klasy oraz gimnazjum

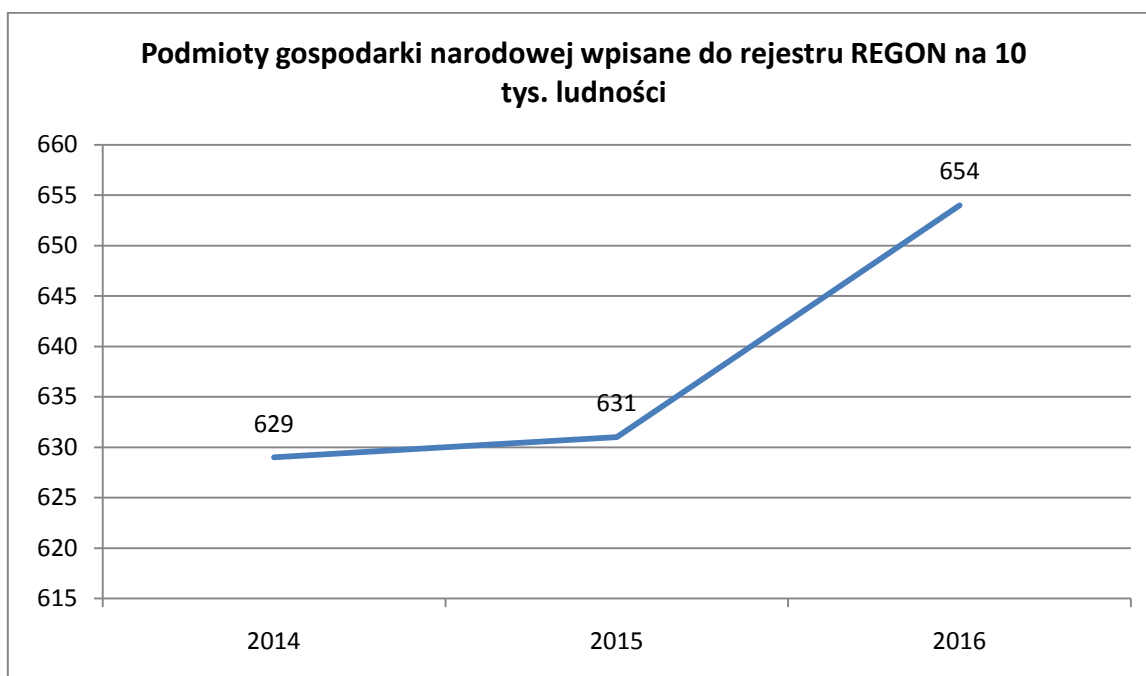
Sytuacja gospodarcza gminy Łącko

Omawiając sferę społeczną gminy należy wziąć pod uwagę również sferę gospodarczą, problem bezrobocia czy ubóstwa nie może być omawiany bez ustosunkowania się do gospodarki, przedsiębiorczości gminy. Na terenie gminy Łącko nie ma terenów inwestycyjnych, stref aktywności gospodarczej itp. Jak wynika z danych GUS, w roku 2016 na terenie gminy 895 osób fizycznych prowadziło działalność gospodarczą, w roku 2015 było to 859 osób, a w 2014 – 851. Jest to obiecujący wskaźnik ekonomiczny, rośnie przedsiębiorczość w gminie, powstają nowe firmy.

Wykres 5 Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Łącko w latach 2014-2016 (źródło: GUS, oprac. własne).

Wskaźnik podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON na 10 tysięcy ludności w roku 2016 dla gminy Łącko wyniósł 654, w roku 2015- 631, w roku 2014- 629. Także tutaj widać tendencję wzrostową.

Wykres 6 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności (źródło GUS, oprac. własne).

Głównej sektory i branże działalności gospodarczej to budownictwo, handel hurtowy i detaliczny, usługi profesjonalne naukowe i techniczne, przetwórstwo przemysłowe. Najbardziej znane firmy

gminy Łącko to: Owoc Łącki, Tłocznia Maurer, Łącki Bank Spółdzielczy, GS „SCH” w Łącku, Firma Batpol.

Problemem na terenie gminy w zakresie gospodarki jest przede wszystkim brak terenów inwestycyjnych, mimo rosnącej liczby przedsiębiorstw, brakuje miejsca dla dalszego rozwoju. Kluczowym działaniem jest zapewnienie warunków do rozwoju działalności gospodarczej, przez co rozumie się nie tylko zapewnienie miejsca rozwoju, ale także ułatwienie procedur zakładania działalności gospodarczej i pomoc przedsiębiorcom.

Infrastruktura gminy Łącko

Na terenie Gminy Łącko za dostawę wody i odbiór ścieków odpowiada Zakład Gospodarki Komunalnej w Łącku (ZGK). Woda pochodzi z ujęć Łącko, Łącko-Czarny Potok-Szczereż, Łazy Brzyńskie. Według danych GUS w 2016 r. w Gminie Łącko funkcjonowały 2 oczyszczalnie ścieków. Liczba osób korzystających z tych oczyszczalni ścieków wynosiła 5922, tj. 36,3% mieszkańców Gminy. W roku 2016 liczba osób korzystających z sieci wodociągowej wyniosła 5469. Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej wynosi 116,53 %, a długość czynnej sieci kanalizacyjnej- 71,2 km. Spośród mieszkańców gminy, 63,7% nie posiada przyłączenia do sieci kanalizacyjnej, mimo, że w niektórych domostwach funkcjonują przydomowe oczyszczalnie ścieków oraz zbiorniki na nieczystości, jest to dość wysoki wynik i stanowi o konieczności dalszego rozwoju sieci kanalizacyjnej, co z pewnością przełoży się na poprawę jakości wód i gruntów.

Według danych z gminnej ewidencji według stanu na dzień 31.12.2016 r. największa liczba budynków, położona jest w miejscowości Łącko. Większość z nich została wybudowanych przed 1989 r. Największy odsetek budynków wybudowanych przed 1989 r. występuje w miejscowości Brzyna –aż 92,3%.

Na stan czystości powietrza na terenie gminy Łącko wpływ mają powierzchniowe źródła emisji. W związku z wysokimi kosztami ogrzewania gazem mieszkańcy rezygnują tej formy ogrzewania na rzecz ogrzewania węglem lub drewnem. Głównym źródłem ogrzewania budynków na terenie gminy Łącko są piece węglowe, charakteryzujące się niską sprawnością, a tym samym stanowiące źródło znaczącej emisji zanieczyszczeń do powietrza. Podstawowym paliwem grzewczym w kotłowniach jest węgiel kamienny i koks. W wielu gospodarstwach domowych ze względów ekonomicznych spala się odpady drzewne oraz odpady gospodarczo-bytowe, co powoduje emisję szkodliwych zanieczyszczeń. Emisja zanieczyszczeń znacznie wzrasta w okresie grzewczym, kiedy to przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych szczególnie w dolinach i kotlinach śródgórkich o intensywnej zabudowie (Łącko, Maszkowice, Jazowsko) może wystąpić mgła z zanieczyszczeń

(źródło: *Prognoza Oddziaływania na Środowisko Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łącko na lata 2016-2022*).

W roku 2016 zlikwidowano 2 dzikie wysypiska śmieci, na których zebrano 1,2 tony odpadów. Liczba odpadów zmieszanych zebranych od mieszkańców gminy wynosiła 1985,26 ton, w tym z gospodarstw domowych- 1636, 35 ton, co przekłada się na jednego mieszkańca w ilości – 122,4 kg.

Na terenie gminy Łącko nie znajdują się stacje pomiaru zanieczyszczenia powietrza, najbliższe takie punkty zlokalizowane są w Nowym Sączu, które od kilku lat zajmuje czołowe miejsca razem z Krakowem w rankingach przekroczeń dopuszczalnych norm stężenia pyłów szkodliwych. Z racji położenia Łącka blisko tego miasta oraz usytuowania powiatu w kotlinie, nagromadzenia czynników pogodowych w czasie sezonu grzewczego- również w gminie zjawisko zanieczyszczenia powietrza jest obecne. Na położenie gminy nie ma wpływu, ale na jakość powietrza owszem- kluczowe są tutaj działania w zakresie ograniczenia niskiej emisji.

Według danych GUS w 2016 roku na terenie gminy działały 4 kluby sportowe do których należało 208 członków. Z danych gminy wynika, że funkcjonuje tutaj 12 boisk i tylko siedem placów zabaw. Brak jest terenów ogólnie dostępnych typu obiekty przeznaczone na aktywność społeczną i rekreację (grillowiska, siłownie zewnętrzne, place zabaw, ścieżki zdrowia itp.). Władze gminy podjęły już działania w tym zakresie pozyskując dofinansowanie na budowę ścieżek rowerowych, siłowni pod chmurką oraz elementów małej architektury. Nadal jeszcze potrzeba inwestycji w tym zakresie. Ponadto trwają prace związane z utworzeniem Centrum Kultury w Łącku (modernizacji infrastruktury Amfiteatru na Górze Jeżowa, zakup instrumentów muzycznych, nagłośnienia, oświetlenia, sceny mobilnej, strojów regionalnych, zestawu do nagrywania i przekazu internetowego „na żywo” z organizowanych wydarzeń).

Na terenie gminy działają 4 biblioteki liczące 4138 książek, a korzysta z nich rocznie 1418 czytelników (źr. GUS, 2016)- jest to bardzo mała liczba w porównaniu do liczby mieszkańców gminy. W roku 2016 zorganizowano 64 wydarzenia kulturalne, a uczestniczyło w nich łącznie około 34460 osób.

Podsumowując problemy w sferze infrastruktury, należy wspomnieć o:

- małym odsetku mieszkańców korzystających z kanalizacji
- przewodzie budownictwa sprzed 1989 roku- niska efektywność energetyczna
- przewodzie ogrzewania węglowego i problem spalania śmieci w piecach
- braku miejsc ogólnodostępnych w zakresie rekreacji, integracji i szeroko pojętej aktywności gospodarczej (place zabaw, grillowiska itp.)

4.2. Metodologia badania ankietowego

W miesiącu lutym 2018r. przeprowadzone zostały badania ankietowe wśród mieszkańców gminy Łącko. W urzędzie gminy, w szkołach i innych instytucjach publicznych udostępniono ankiety, mające na celu poznanie opinii mieszkańców na temat kluczowych problemów gminy, jej atutów i strategii rozwoju. Ponadto na stronie gminy Łącko umieszczono w/w ankietę, tak aby osoby, które często korzystają z Internetu miały możliwość wydania swojej opinii bez wychodzenia z domu.

Ankieta zawierała w sobie pytania skalowe (np. bardzo źle, źle, średnio, dobrze, bardzo dobrze) oraz pytania zamknięte (proszę zaznaczyć, czy zgadza się Pani/Pan), jak również metryczkę. Mieszkańców zapytano między innymi o ich opinię w zakresie ogólnych warunków życia w gminie, edukacji, rekreacji, kultury, infrastruktury technicznej, gospodarki, strefy społecznej i turystyki. Poproszono o wskazanie aspektów gminy, na które należy zwrócić szczególną uwagę, mocnych i słabych stron gminy, a także szans rozwojowych i zagrożeń. Uszczegółowiono problemy w sferze społecznej z prośbą o podanie skali danego zjawiska (np. bezrobocia, alkoholizmu itp.). Metryczka oprócz podania płci i wieku zawierała także rubrykę wykształcenie, aktywność zawodowa, rodzaj związku z gminą (mieszkaniec, przedsiębiorca, pracownik itp.) oraz miejscowość zamieszkania, tak by wyniki można było odnieść nie tylko do wieku i wykształcenia ale także do miejsca zamieszkania czy sytuacji na rynku pracy. Co innego jest ważne dla bezrobotnego a co innego dla pracującego, inaczej problemy postrzega młodzież a inaczej seniorzy. Formularz ankiety stanowi załącznik do niniejszego dokumentu.

4.3. Wyniki ogólne

Ankiety wypełniło 51 osób, głównie osoby ze wykształceniem średnim (24 osoby), wyższym (15), zawodowym (9) i podstawowym (3). Wiek osób wypełniających był zróżnicowany: 25-34, 35-44, 45-54, 55-64 oraz 65 lat i więcej. Rozkład aktywności zawodowej wygląda następująco: osoby pracujące (28), emeryci i renciści (28), rolnicy (2) i przedsiębiorcy (2). Większość to osoby zamieszkałe na terenie gminy- 47. Większość wypełniających to kobiety (40).

Ogólna ocena sytuacji w gminie przedstawia się następująco:

Pytanie	Odpowiedź				
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle/Słabo	Bardzo źle
Jak Pan/Pani ocenia zmianę sytuacji w gminie w ostatnich latach ?	21	19	11	0	0
Jak Pan/Pani ocenia aktualną sytuację w gminie ?	15	25	10	1	0

Jak Pan/Pani ocenia kierunek w jakim gmina się rozwija ?	20	24	7	0	0
Jak Pana/Pani sytuacja zmieniła się w ciągu ostatnich lat ?	13	26	10	2	0
Jakie są perspektywy dla Pana/Pani na najbliższe lata ?	17	19	13	1	1

Tabela 3 Ogólna ocena sytuacji w gminie (źródło badanie ankietowe).

Jak widać powyżej przeważa zadowolenie z ogólnej sytuacji w gminie Łącko. Najwięcej zaznaczonych odpowiedzi to „bardzo dobrze” oraz „dobrze”. Jeżeli chodzi o edukację, kulturę i rekreację, to poniżej zaprezentowano wyniki tej części ankiety.

Pytanie	Odpowiedź				
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle/Słabo	Bardzo źle
Jak Pan/Pani ocenia liczbę obiektów oświatowych w gminie (przedszkola, szkoły)? Czy ich liczba jest wystarczająca?	25	22	3	1	0
Jak Pan/Pani ocenia jakość świadczonych usług edukacyjnych?	16	24	10	0	1
Jak Pan/Pani ocenia liczbę obiektów kulturalnych (świetlice wiejskie)? Czy ich liczba jest wystarczająca?	9	22	13	6	1
Jak Pan/Pani ocenia jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno – rozrywkowych odbywających się na terenie gminy?	21	13	6	7	4
Jak Pan/Pani ocenia stan i jakość infrastruktury rekreacyjnej (parki, miejsca spacerowe, place zabaw, szlaki turystyczne, itp.)?	21	16	5	6	3
Jak Pan/Pani ocenia stan i jakość obiektów sportowych (boiska, sale gimnastyczne, itp.)?	23	15	11	2	0

Tabela 4 Ocena sytuacji edukacji, rekreacji i kultury w gminie (źródło badania ankietowe).

Jak widać powyżej, także i tutaj panuje ogólne zadowolenie, przeważają odpowiedzi „bardzo dobrze” oraz „dobrze”, jednak zauważyć można że wskazywano także niezadowolenie, zwłaszcza przy jakości i różnorodności wydarzeń kulturalnych oraz stanie infrastruktury rekreacyjnej. Widać także że niektórym mieszkańcom brakuje świetlic wiejskich.

Kolejna ocena dotyczyła infrastruktury technicznej (m.in. drogi, komunikacja, Internet, wodociągi i kanalizacja). Poniżej przedstawiono wyniki oceny tej strefy.

Pytanie	Odpowiedź				
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle/Słabo	Bardzo źle
Jak Pan/Pani ocenia stan dróg w gminie?	12	24	12	0	3
Jak Pan/Pani ocenia dostępność do układu komunikacyjnego (dróg powiatowych, wojewódzkich, krajowej)?	9	30	6	3	3
Jak Pan/Pani ocenia małą infrastrukturę drogową w gminie (ciągi pieszo-rowerowe, oświetlenie, przystanki, itp.)?	11	18	17	3	2
Jak Pan/Pani ocenia system zbiórki odpadów na terenie gminy?	25	21	4	1	0
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do Internetu w Pana/Pani miejscowości?	12	15	16	5	3
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do sieci wodociągowej i jakość dostarczanej wody?	23	16	9	2	1
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do sieci kanalizacyjnej?	22	16	7	3	3

Tabela 5 Ocena sytuacji infrastruktury technicznej w gminie (źródło: badania ankietowe).

W tym przypadku sytuacja wygląda nieco inaczej, dalej przeważają odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze”, ale także i „średnio”. Widać, że mieszkańcy uważają, że dostęp do Internetu jest średni. Mimo, że w przypadku kanalizacji i wodociągów przeważają odpowiedzi pozytywne, to są też odpowiedzi „średnio” oraz „źle/słabo” i „bardzo źle”. Także jakość dróg niektórzy zaznaczyli jako średnią i bardzo złą.

Jeżeli chodzi o gospodarkę w gminie Łącko, to badani mieszkańcy ocenili ją następująco:

Pytanie	Odpowiedź				
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle/Słabo	Bardzo źle
Jak Pan/Pani ocenia możliwość znalezienia pracy na terenie gminy?	5	11	16	13	6
Jak Pan/Pani ocenia atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy (cechy, dzięki którym jest atrakcyjna dla inwestorów z zewnątrz)?	6	19	16	9	1
Jak Pan/Pani ocenia warunki do prowadzenia działalności rolnej (szkolenia, grunty, klimat)?	4	26	20	1	0
Jak Pan/Pani ocenia warunki prowadzenia działalności produkcyjnej (udogodnienia i ulgi dla przedsiębiorców, dostęp do informacji na temat zakładania własnej działalności, dostęp do terenów inwestycyjnych)?	3	19	24	3	2

Tabela 6 Ocena sytuacji gospodarki w gminie (źródło: badania ankietowe).

W przypadku gospodarki widać przesunięcie w zaznaczanych odpowiedziach. Średnio i słabo oceniają badani możliwość znalezienia pracy na terenie gminy. Atrakcyjność obszaru pod kątem

inwestycji jest dobra, warunki do prowadzenia działalności rolniczej jest także dobra oraz średnia. Średnio natomiast oceniono warunki do prowadzenia działalności produkcyjnej.

Następnie omawiano strefę społeczną (dostępność usług, ofertę spędzania czasu wolnego itp.). Poniżej prezentacja wyników.

Pytanie	Odpowiedź				
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle/Słabo	Bardzo źle
Jak Pan/Pani ocenia komunikację zbiorową w gminie (linie autobusowe, połączenia kolejowe) ?	9	28	6	7	1
Jak Pan/Pani ocenia dostępność do usług ochrony zdrowia w gminie ?	6	20	14	9	2
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do różnego rodzaju usług na terenie gminy (sklepy, zakłady usługowe)?	10	28	11	1	1
Jak Pan/Pani ocenia ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy?	7	19	14	9	2
Jak Pan/Pani ocenia aktywność stowarzyszeń na terenie gminy ?	9	23	15	4	0

Tabela 7 Ocena sytuacji strefy społecznej w gminie (źródło: badania ankietowe).

Przeważają odpowiedzi „dobrze”, jednak niepokoją zaznaczenia odnośnie słabego dostępu do usług ochrony zdrowia czy oferty spędzania czasu wolnego w gminie.

Ostatnia oceniana strefa to turystyka- stan zabytków, poziom bazy noclegowej i promocja w celu pozyskania nowych turystów. Poniżej prezentacja wyników.

Pytanie	Odpowiedź				
	Bardzo dobrze	Dobrze	Średnio	Źle/Słabo	Bardzo źle
Jak Pan/Pani ocenia atrakcyjność turystyczną gminy? (ilość i jakość zabytków, miejsc atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, stan środowiska naturalnego, obszary chronione i rezerваты, ścieżki przyrodnicze i edukacyjne)	14	13	17	6	1
Jak Pan/Pani ocenia poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (baza noclegowa, gastronomiczna)	10	14	20	7	0
Jak Pan/Pani ocenia promocję gminy, mającą na celu pozyskanie potencjalnych turystów?	12	16	15	6	2

Tabela 8 Ocena sytuacji turystyki w gminie (źródło: badania ankietowe).

Turystyka w gminie w opinii badanych jest na średnim poziomie. Atrakcyjność (przyrodnicza, historyczna) nie jest nawet na poziomie dobrym. Baza noclegowa także została oceniona średnio. Promocja gminy jest w opinii badanych dobra i średnia.

Podsumowując powyższe opinie, można wysnuć wnioski, że według badanych mieszkańców gminy Łącko:

- 1) Jakość wydarzeń kulturalnych oraz jakość infrastruktury rekreacyjnej jest średnia, bądź zła
- 2) Średnia i mała ilość obiektów kultury w tym świetlic wiejskich
- 3) Dostęp do Internetu jest niewystarczający
- 4) Są problemy ze znalezieniem pracy na terenie gminy
- 5) Gmina nie jest dość atrakcyjna dla inwestorów
- 6) Oferta spędzania czasu wolnego jest średnia i słaba
- 7) Dostęp do usług ochrony zdrowia wymaga usprawnień
- 8) Atrakcyjność turystyczna i baza noclegowa wymagają nakładów pracy.

Kolejną częścią badania ankietowego było zaznaczenie 3 najpilniejszych aspektów do realizacji w celu poprawy warunków bytowych Gminie. Wśród podanych działań badani wymieniali najczęściej:

Najpilniejsze aspekty	Ilość zaznaczeń
Poprawa infrastruktury drogowej.	19
Budowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej.	8
Budowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczalni przydomowych.	18
Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej.	3
Poprawa jakości i dostępu do usług medycznych.	25
Rozbudowa świetlic wiejskich i integracja mieszkańców.	5
Rozbudowa oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	10
Poprawa bezpieczeństwa publicznego.	9
Rozwój kultury.	13
Rozwój turystyki.	16
Ochrona środowiska.	21
Działania na rzecz aktywizacji zawodowej i walka z bezrobociem.	2
Wspieranie przedsiębiorczości.	4

Tabela 9 Najpilniejsze aspekty do realizacji w celu poprawy warunków bytowych w gminie (źródło: badania ankietowe)

Jak widać, mieszkańcy najczęściej zaznaczali potrzebę poprawy jakości i dostępu do usług medycznych oraz ochrony środowiska, poprawę infrastruktury drogowej oraz budowę i modernizację infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczalni przydomowych. Mieszkańcom zależy także na rozwoju turystyki.

Kolejne pytanie dotyczyło 3 mocnych strony Gminy, mieszkańcy zaznaczali następujące cechy:

Mocne strony Gminy	Ilość zaznaczeń
Aktywność społeczna.	6
Niski poziom bezrobocia.	6
Korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne.	27
Infrastruktura drogowa.	4
Infrastruktura komunalna.	2
Zagospodarowanie przestrzenne.	4
Dobry dostęp do usług opieki medycznej.	13
Wysokie walory środowiska naturalnego.	24
Infrastruktura oświatowa.	2
Wystarczająca ilość placówek przedszkolnych.	11
Duża ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.	9
Wystarczająca ilość bibliotek i świetlic.	5
Wysoki poziom edukacji.	3
Obecność podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie.	1
Istnienie produktów markujących Gminę.	15
Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego w Gminie.	6
Wysoki poziom pozyskiwania środków UE przez Gminę i jej mieszkańców.	15

Tabela 10 Mocne strony Gminy Łącko (źródło: badania ankietowe).

Widać wyraźnie, że najmocniejszą stroną według badanych jest korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne. Zaraz za nim znajdują się wysokie walory środowiska naturalnego. Oprócz tych cech zaznaczono również istnienie produktów markujących Gminę oraz wysoki poziom pozyskiwania środków UE przez gminę i jej mieszkańców.

Następnie poproszono o zaznaczenie 3 słabych stron gminy. Poniżej wyniki:

Słabe strony Gminy	Ilość zaznaczeń
Niska aktywność społeczna	15
Wysoki poziom bezrobocia	6
Zła jakość infrastruktury drogowej	19
Zły stan Infrastruktury komunalnej	10
Chaos w zagospodarowaniu przestrzennym	9
Zły dostęp do usług opieki medycznej	24
Wysokie zanieczyszczenie i brak walorów środowiska naturalnego	8
Niewystarczająca infrastruktura oświatowa	3
Niewystarczająca ilość placówek przedszkolnych	4
Zbyt mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży	6
Niewystarczająca ilość bibliotek i świetlic	9

Niski poziom edukacji	3
Brak podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie	12
Brak produktów markujących Gminę	5
Niska konkurencyjność usług na rynku lokalnym	14
Niski poziom bezpieczeństwa publicznego w Gminie	4

Tabela 11 Słabe strony Gminy (źródło: badania ankietowe)

Słabe strony pokrywają się częściowo z ogólną oceną zadowolenia z warunków panujących w gminie. Dominującą słabą stroną jest zły dostęp do usług opieki medycznej, zła jakość infrastruktury drogowej, niska aktywność społeczna oraz niska konkurencyjność usług na rynku lokalnym. Najmniej zaznaczyć miał niski poziom edukacji oraz pozyskiwania środków UE przez Gminę i jej mieszkańców.

Kolejnym zadaniem było zaznaczenie 3 szans rozwojowych gminy Łącko. Poniżej prezentacja wyników.

Szanse rozwojowe	Liczba zaznaczeń
Możliwość pozyskania środków finansowych UE.	38
Wzrastające dochody budżetu gminy.	5
Udogodnienia dla tworzenia działalności gospodarczej.	10
Niski poziom zadłużenia gminy.	11
Posiadanie terenów inwestycyjnych.	8
Przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania.	3
Wysoki przyrost naturalny.	2
Walory środowiska naturalnego.	25
Agroturystyka i ekoturystyka.	23
Wzrost świadomości proekologicznej mieszkańców Gminy.	7
Rozwój małej przedsiębiorczości.	8
Rozwój przemysłu przyjaznego środowisku.	6
Lokalizacja na terenie Gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne (w tym przedsiębiorców).	7

Tabela 12 Szanse rozwojowe Gminy (źródło: badania ankietowe).

Możliwość pozyskania środków unijnych jest najwyższą punktowaną szansą rozwojową. Kolejnym atutem rozwoju są walory środowiska naturalnego oraz agroturystyka i ekoturystyka. Te trzy odpowiedzi były zaznaczane najczęściej. Pokrywają się one z mocnymi stronami gminy określonymi wcześniej oraz ogólną oceną zadowolenia z życia w gminie Łącko.

Kolejną kwestią do omówienia były zagrożenia dla rozwoju Gminy Łącko. Ankietowani zaznaczali następujące pozycje:

Zagrożenia dla rozwoju Gminy Łącko	Ilość zaznaczeń
Ograniczona możliwość pozyskania środków finansowych UE.	12
Malejące dochody budżetu gminy.	15
Brak udogodnień dla tworzenia działalności gospodarczej.	12
Wysoki poziom zadłużenia gminy.	27
Brak terenów inwestycyjnych.	10
Brak obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania.	8
Niski przyrost naturalny.	10
Ujemna migracja.	9
Brak walorów środowiska naturalnego.	3
Brak działalności agroturystycznej i ekoturystyki.	7
Malejąca świadomość proekologiczna mieszkańców Gminy.	16
Brak rozwoju małej przedsiębiorczości.	9
Brak rozwoju przemysłu przyjaznego środowisku.	3
Brak lokalizacji na terenie Gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne (w tym przedsiębiorców).	12

Tabela 13 Zagrożenia dla rozwoju Gminy (źródło: badania ankietowe).

Mieszkańcy najbardziej obawiają się zadłużenia gminy, jest czynnik, który według nich utrudnia rozwój. Dużą przeszkodą jest także malejąca świadomość proekologiczna mieszkańców Gminy, a także malejące dochody budżetu gminy. Ponadto mieszkańcy zauważyli, że ograniczona możliwość pozyskania środków finansowych UE, brak udogodnień dla tworzenia działalności gospodarczej oraz brak lokalizacji na terenie Gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne (w tym przedsiębiorców) stanowią stanowczą przeszkodę w rozwoju gminy.

Podsumowując, najpilniejszymi potrzebami są:

- 1) poprawa jakości i dostępu do usług medycznych
- 2) ochrona środowiska
- 3) poprawa infrastruktury drogowej
- 4) budowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczalni przydomowych.
- 5) rozwój turystyki.

Mocnymi stronami Gminy są:

- 1) korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne

- 2) wysokie walory środowiska naturalnego
- 3) istnienie produktów markujących Gminę
- 4) wysoki poziom pozyskiwania środków UE przez gminę i jej mieszkańców.

Słabymi stronami Gminy są:

- 1) zły dostęp do usług opieki medycznej
- 2) zła jakość infrastruktury drogowej
- 3) niska aktywność społeczna
- 4) niska konkurencyjność usług na rynku lokalnym.

Szansami rozwojowymi Gminy są:

- 1) możliwość pozyskania środków unijnych
- 2) walory środowiska naturalnego
- 3) agroturystyka i ekoturystyka

Zagrożeniami dla rozwoju Gminy są:

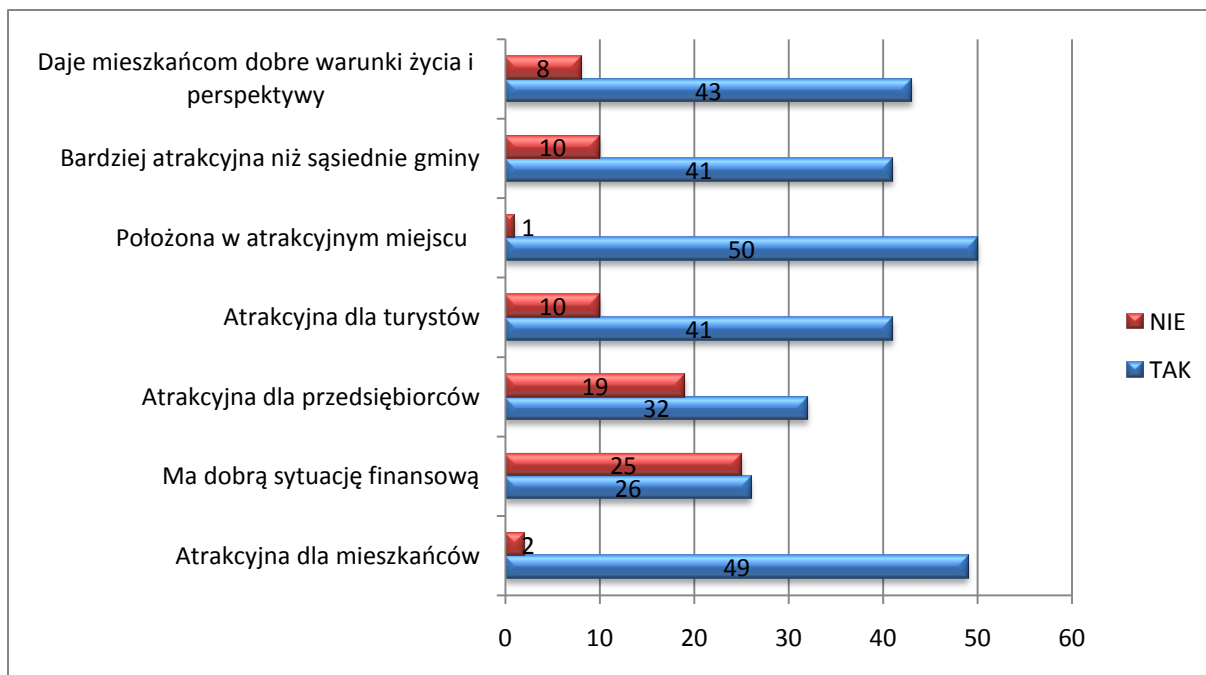
- 1) zadłużenie gminy
- 2) malejąca świadomość proekologiczna mieszkańców Gminy
- 3) malejące dochody budżetu gminy
- 4) ograniczona możliwość pozyskania środków finansowych UE
- 5) brak udogodnień dla tworzenia działalności gospodarczej
- 6) brak lokalizacji na terenie Gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne (w tym przedsiębiorców).

Kolejnym etapem badania było wskazanie problemów jakie występują na terenie gminy w opinii badanych mieszkańców. Według zdania ankietowanych, przestępczość jest na poziomie średnim, tak samo jak przestępczość młodocianych. Co do Bezrobocia jest to problem o średnim i niskim nasileniu. Bieda występuje na niskim poziomie, natomiast narkomania i alkoholizm na poziomie średnim. Co do przemocy w rodzinie, dominują zaznaczenia niskiego nacechowania tego zjawiska.

Problem	Nasilenie występowania	Ilość zaznaczeń
Przestępczość	Wysokie zagrożenie problemem	4
	Średnie	25
	Niskie	19
	Brak problemu	3
Przestępczość młodocianych	Wysokie zagrożenie problemem	12
	Średnie	21
	Niskie	17
	Brak problemu	1
Narkomania	Wysokie zagrożenie problemem	11
	Średnie	22
	Niskie	15
	Brak problemu	3
Alkoholizm	Wysokie zagrożenie problemem	12
	Średnie	27
	Niskie	10
	Brak problemu	2
Przemoc w rodzinie	Wysokie zagrożenie problemem	6
	Średnie	19
	Niskie	24
	Brak problemu	2
Bezrobocie	Wysokie zagrożenie problemem	5
	Średnie	19
	Niskie	18
	Brak problemu	9
Bieda	Wysokie zagrożenie problemem	0
	Średnie	19
	Niskie	26
	Brak problemu	6

Tabela 14 Nasilenie problemów społecznych w gminie (źródło: badania ankietowe).

Ostatnie pytanie dotyczyło potwierdzenia lub zaprzeczenia wyszczególnionych w ankiecie stwierdzeń odnośnie Gminy Łącko.

Wykres 7 Ogólne stwierdzenia dotyczące atrakcyjności gminy (źródło: badania ankietowe).

W opinii mieszkańców Gmina Łącko daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy, jest bardziej atrakcyjna niż sąsiednie gminy, jest położona w atrakcyjnym miejscu. Większość uważa, że turyści są z niej zadowoleni, nieco gorzej z przedsiębiorcami. Mieszkańcy są podzieleni w sprawie sytuacji finansowej, ale uważają że jest atrakcyjna dla mieszkańców.

5. Zarządzanie rozwojem

Rozwój gminy ma charakter wieloaspektowy. Składa się on bowiem z wielu zdarzeń, zjawisk i procesów zaliczanych do różnych sfer (dziedzin) życia społeczności lokalnej. Oznacza to, że nie powinny być one rozpatrywane oddzielnie, samoistnie, lecz przeciwnie – właśnie w ścisłych współzależnościach, jakie między nimi zachodzą, mających charakter przyczynowo-skutkowy, przestrzenny bądź strukturalno-funkcjonalny. Stąd też rozwój gminy winien dokonywać się równocześnie i harmonijnie w sferze: społecznej, kulturowej, gospodarczej, przestrzennej i przyrodniczej. Jest on niezbędnym warunkiem wzrostu:

- a) atrakcyjności lokalizacyjnej (inwestycyjnej) oraz rangi gminy w otoczeniu, a w konsekwencji wzrostu liczby mieszkańców, podmiotów gospodarczych i turystów,
- b) zatrudnienia i spadku rozmiarów bezrobocia,
- c) dochodów indywidualnych mieszkańców i dochodów budżetu gminy, a w konsekwencji wzrostu jakości życia mieszkańców wskutek coraz lepszego zaspokajania ich zbiorowych potrzeb⁴.

W literaturze specjalistycznej⁵ pojawiają się metody zarządzania rozwojem w gminach:

- 1) Metoda działania „od budżetu do budżetu”- koncentrowanie się na teraźniejszości, sprawach tu i teraz, nie wybieganie w przyszłość
- 2) Metoda działania kadencyjnego- to koncentrowanie się na rozwiązywaniu problemów w perspektywie czteroletniej- kadencji władz.
- 3) Metoda działań życzeniowych- działania w okresie kilku lat, idące dalej niż kadencja władz, jest to metoda na zasadzie koncertu życzeń i przeważnie blokuje ją budżet gminy (brak środków na realizację wszystkich inwestycji)
- 4) Metoda działania strategicznego- rozwiązywanie problemów gminy w długim horyzoncie czasowym
- 5) Metoda działania strategiczno-marketingowego- jest to także działanie długofalowe, z elementami marketingu, tak by zwiększyć szanse gminy w obliczu konkurencji innych gmin.

Niniejszy dokument jest kompilacją ostatnich dwóch metod. Stanowi akt działania strategicznego, jednak ze względu na zawarte w nim działania operacyjne- konkretne przedsięwzięcia nawiązuje do działań marketingowych.

---

⁴ M. Ziółkowski, *Strategiczne zarządzanie rozwojem gminy*, w: Ruch prawniczy, ekonomiczny i socjologiczny, Rok LXXVII – zeszyt 1 – 2015.

⁵ Ibidem.

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT stanowi popularną metodę diagnozy, w jakiej znajduje się dana jednostka- w tym przypadku gmina Łącko. Służy porządkowaniu i segregacji danych, ocenie zasobów i otoczenia danej, ułatwia też identyfikację problemów i określenie priorytetów rozwoju. Nazwa SWOT to akronim od pierwszych liter angielskich słów, stanowiących jednocześnie pola przyporządkowania czynników, mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego:

- **S** - STRENGTHS= silne strony
- **W** - WEAKNESSES= słabe strony
- **O**- OPPORTUNITIES= okazje
- **T** - THREATS= zagrożenia

Analizę SWOT podzielono na trzy części. Pierwsza to analiza danych zastanych, druga to analiza wyłaniająca się z wyników ankiety, a trzecia to synteza tych wcześniejszych.

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjne położenie • Bogactwo krajobrazu • Przewaga osób w wieku przedprodukcyjnym nad osobami w wieku poprodukcyjnym • Wzrost aktywności gospodarczej • Istnienie silnie ugruntowanej tradycji lokalnej kulturowanej w zespołach artystycznych i grupach nieformalnych • Atrakcyjność lokalnych produktów regionalnych • Stopniowa poprawa infrastruktury rekreacyjnej • Przetwórstwo sadownicze • Dobre warunki do rozwijania różnych form turystyki i agroturystyki • Duża liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą • Dostępność komunikacyjna Nowego Sącza 	<ul style="list-style-type: none"> • Wysoki poziom bezrobocia wśród kobiet • Brak zagospodarowania terenów dla potrzeb rekreacji i wypoczynku, • Słaba baza turystyczna i rekreacyjna • Niedogodne warunki do inwestowania i dla rozwoju przedsiębiorczości • Brak wykorzystania potencjału położenia geograficznego – słaba infrastruktura ruchu turystycznego • Problemy społeczne i konieczność korzystania z pomocy społecznej • Brak żłobków i miejsc w przedszkolach • Niskie wyniki uczniów na tle województwa • Zanieczyszczenie powietrza i problem spalania śmieci • Przewaga budynków o niskiej efektywności energetycznej • Niski odsetek gospodarstw podłączonych do kanalizacji
Okazje	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Nowa perspektywa finansowa (2014 - 2020) dająca szansę dla pozyskania środków na inwestycje w Gminie 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiana procedur udzielania wsparcia, a przez to konieczność planowania wyższego niż założony wkładu własnego

<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa infrastruktury turystycznej, kulturowej i sportowej w Gminie (środki zewnętrzne). Poprawa jakości życia warunkująca utrzymanie ludności w gminie • Wzrost gospodarczy • Wzrost popularności branży agroturystycznej • Rozwój turystyki, także rowerowej w Gminie • Wdrożenie nowych technologii energetycznych, bazujących na odnawialnych źródłach energii 	<p>na dotacje unijne</p> <ul style="list-style-type: none"> • Migracje ludności (szczególnie osób młodych) do pobliskich dużych ośrodków miejskich powodujące ubożenie społeczne gminy a także ubytek wykształconej siły roboczej. • Proces starzenia się społeczeństwa warunkujący konieczność zmiany polityki społecznej • Potencjalny kryzys gospodarczy w kraju mający wpływ na wszystkie dziedziny życia w gminie
---	---

Tabela 15 Analiza SWOT danych zastanych

Silne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne - wysokie walory środowiska naturalnego - istnienie produktów markujących Gminę - wysoki poziom pozyskiwania środków UE przez gminę i jej mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> - zły dostęp do usług opieki medycznej - zła jakość infrastruktury drogowej - niska aktywność społeczna - niska konkurencyjność usług na rynku lokalnym
Okazje	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość pozyskania środków unijnych - walory środowiska naturalnego - agroturystyka i ekoturystyka 	<ul style="list-style-type: none"> - zadłużenie gminy - malejąca świadomość proekologiczna mieszkańców Gminy - malejące dochody budżetu gminy - ograniczona możliwość pozyskania środków finansowych UE - brak udogodnień dla tworzenia działalności gospodarczej - brak lokalizacji na terenie Gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne (w tym przedsiębiorców).

Tabela 16 Analiza SWOT danych z ankiety.

7. Wizja i Misja Gminy

Wizja to inaczej przewidywany wygląd danego zjawiska, przedmiotu, przedsięwzięcia itp. Wizją niniejszej strategii w zakresie rozwoju Gminy Łącko jest:

W 2023 roku:

Gmina Łącko stała się istotnym centrum turystycznym i kulturalnym na Sąddeckczyźnie, rozwinęły się konkurencyjne i innowacyjne branże gospodarcze generując nowe miejsca pracy, czyste środowisko naturalne oraz dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna przynosi korzyści w postaci zwiększenia standardów życia mieszkańców i poprawy wskaźników demograficznych.

Misja strategii rozwoju to inaczej komplet wartości, cech które kładą nacisk na specyficzną rolę Gminy na rzecz otoczenia, uzasadniających tym samym istnienie nie tylko strategii ale także i Gminy.

Misją Gminy jest wspieranie oraz kształtowanie rozwoju gospodarczego, społecznego oraz przestrzennego Gminy Łącko w partnerstwie międzysektorowym. Zamierzamy wspólnie kreować wizerunek Gminy Łącko jako miejsca przyjaznego do życia, prowadzenia działalności gospodarczej i wypoczynku.

Powyższą wizję jak również misję będą realizować priorytety w zakresie celów i obszarów strategicznych, zadania i kierunki a w efekcie przedsięwzięcia projektowe. Wszystko to zmierzać będzie do efektu jakim jest szeroko rozumiany rozwój Gminy Łącko

8. Plan Operacyjny Strategii

Plan operacyjny strategii opiera się na pięciu obszarach strategicznych: edukacja, rynek pracy i gospodarka jako pierwszy, dostępność komunikacyjna jako drugi, kapitał ludzki i społeczny jako trzeci, rozwój przemysłu spędzania czasu wolnego jako czwarty i nowoczesne zarządzanie i rewitalizacja jako piąty. Poniżej scharakteryzowane zostaną wszystkie te obszary.

Priorytety wyszczególnione w strategii wynikają z przyjętej wizji rozwoju Gminy Łącko do 2023 roku i zdefiniowanych wyzwań rozwojowych. Dla każdego z obszarów priorytetowych sformułowany został cel strategiczny (w perspektywie 2023 roku), z którego wynikają cele operacyjne. Dla ich urzeczywistnienia wyodrębniono natomiast kierunki interwencji – kluczowe zadania i projekty do realizacji. Należy je traktować jako otwartą listę przedsięwzięć w danym zakresie, określającą ogólne ramy koncentracji aktywności programowej, finansowej i organizacyjnej całej wspólnoty Gminy Łącko w perspektywie długofalowej.

Plan operacyjny Strategii Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023			
EDUKACJA RYNEK PRACY GOSPODARKA	KOMUNIKACJA	KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY	ROZWÓJ PRZEMYSŁÓW CZASU WOLNEGO
Cel strategiczny:	Cel strategiczny:	Cel strategiczny:	Cel strategiczny:
<i>Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka powiązana z systemem edukacji wysokiej jakości i aktywnością mieszkańców</i>	<i>Wysoka dostępność komunikacyjna gminy dla konkurencyjności gospodarczej i spójności terytorialnej</i>	<i>Wysoka jakość usług publicznych oraz wzmacnianie kapitału społecznego</i>	<i>Wysoka atrakcyjność turystyczna, rekreacyjna i kulturalna gminy</i>
Cele operacyjne	Cele operacyjne	Cele operacyjne	Cele operacyjne
Cel operacyjny I.1 Rozwój infrastruktury gospodarczej	Cel operacyjny II.1 Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy	Cel operacyjny III.1 Zwiększenie dostępności do usług edukacyjnych na wysokim poziomie	Cel operacyjny IV.1 Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej, kulturowej i rekreacyjno-sportowej
Cel operacyjny I.2 Rozwój przedsiębiorczości lokalnej	Cel operacyjny II.2 Wewnętrzna spójność komunikacyjna gminy	Cel operacyjny III.2 Rozwój oferty edukacyjnej dla mieszkańców gminy	Cel operacyjny IV.2 Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej gminy
Cel operacyjny I.3 Nowoczesny system edukacji			

	<p>Cel operacyjny III.3 Poprawa stanu środowiska naturalnego</p> <p>Cel operacyjny III.4 Integrująca polityka społeczna</p> <p>Cel operacyjny III.5 Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego</p>	<p>Cel operacyjny IV.3 Wykorzystanie potencjału obszarów wiejskich do wzmocnienia oferty turystycznej</p>
NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE I REWITALIZACJA		
Cel strategiczny:		
<i>Nowoczesne zarządzanie publiczne oraz rewitalizacja obszarów zdegradowanych</i>		
Cele operacyjne:		
<p>Cel operacyjny V.1: Współpraca międzysektorowa Cel operacyjny V.2: Sprawna administracyjna samorządowa Cel operacyjny V.3 : Rewitalizacja obszarów zdegradowanych</p>		

Tabela 17 Plan strategiczny Strategii Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023

Zgodność Planu Strategicznego Strategii Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023 z Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Łącko na lata 2016-2022

Powyższy plan jest zgodny z zakresem tematycznym *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łącko na lata 2016-2022*, niektóre cele się pokrywają inne, stanowią swoiste uzupełnienie.

Cel strategiczny		
Rozwój społeczno- gospodarczo- kulturowy obszaru zdegradowanego Gminy Łącko poprzez podejmowanie kompleksowych i zintegrowanych działań zmierzających do ograniczenia wysokiej koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, technicznych, przestrzenno – funkcjonalnych oraz środowiskowych w latach 2016-2022.		
Cele główne dla obszaru rewitalizacji		
C.1. Stworzenie warunków umożliwiających rozwój działalności kulturalnej oraz edukacyjnej mieszkańców gminy Łącko poprawiających sytuację społeczną mieszkańców i podnoszących jakość kapitału ludzkiego.	C.2. Wykorzystanie potencjału inwestycyjnego obszarów w m. Łącko i m. Jazowsko oraz atrakcyjności turystycznej gminy do budowy gospodarczej przewagi konkurencyjnej a co za tym idzie stworzenie nowych miejsc pracy oraz spadek bezrobocia.	C.3. Stworzenie warunków do integracji społecznej i budowania więzi społecznej pomiędzy wszystkimi mieszkańcami gminy Łącko oraz wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym a także prowadzenie działań pro ekologicznych.
Cele szczegółowe (operacyjne)		
C.1.1 Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości oferty	C.2.1 Poprawa warunków spędzania czasu wolnego i	C.3.1 Stworzenie odpowiedniej bazy sportowej oraz umożliwienie

<p>kulturalnej oraz edukacji muzycznej poprzez budowę wielofunkcyjnego obiektu kulturalno- edukacyjnego (szkoły muzycznej) w m. Łącko.</p> <p>C.1.2 Rozwój kultury lokalnej w zakresie podniesienia standardu infrastruktury Gminnego Ośrodka Kultury oraz polepszenie dostępności do oferowanych usług edukacji kulturalnej przy jednoczesnym poszanowaniu zasady równości szans i niedyskryminacji osób z niepełnosprawnościami poprzez budowę wielofunkcyjnego obiektu kulturalno- edukacyjnego (pomieszczenia GOK) w m. Łącko.</p> <p>C.1.3 Podniesienie jakości i efektywności kształcenia elementarnego oraz poprawa dostępności do infrastruktury edukacji przedszkolnej na terenie Gminy Łącko poprzez wdrożenie oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży oraz modernizację obiektów edukacji przedszkolnej.</p> <p>C.1.4 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie dostępu do dóbr kultury.</p>	<p>rekreacji, a także rozwój usług czasu wolnego poprzez zagospodarowanie infrastrukturalne terenów atrakcyjnych turystycznie w m. Jazowsko i m. Łącko.</p> <p>C.2.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie dostępu do dóbr kultury oraz zapewnienie dostępu do miejsc rekreacyjno- sportowych.</p> <p>C.2.3 Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych oraz wzrost liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na obszarze Gminy Łącko poprzez wyznaczenie oraz zagospodarowanie terenów inwestycyjnych w m. Łącko i m. Jazowsko.</p> <p>C.2.4 Wzrost liczby nowych miejsc pracy w Gminie Łącko poprzez wyznaczenie oraz zagospodarowanie terenów inwestycyjnych w m. Łącko i m. Jazowsko a także wprowadzenie programu zachęt podatkowych dla nowych inwestorów chcących zainwestować i stworzyć nowe miejsca pracy na modernizowanym obszarze.</p> <p>C.2.5 Stworzenie na obszarze m. Łącko i m. Jazowsko wielofunkcyjnego, spójnego tematycznie produktu markowego w zakresie szeroko rozumianej rekreacji i turystyki w oparciu o istniejące walory przyrodnicze oraz planowaną infrastrukturę, umożliwiającą zaspokojenie potrzeb różnych grup społecznych.</p>	<p>uczestnictwa w bezpłatnych i ogólnodostępnych zajęciach pozalekcyjnych prowadzonych przez wykwalifikowanych instruktorów ma zachęcić dzieci i młodzież do zmiany sposobu spędzania przez nich czasu wolnego i podejmowania aktywności sportowej poprzez stworzenie świetlic wiejskich oraz budowę infrastruktury sportowo- rekreacyjnej w m. Zagorzyn.</p> <p>C.3.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez zapewnienie dostępu do miejsc rekreacyjno- sportowych w m. Zagorzyn.</p> <p>C.3.3 Wzrost bezpieczeństwa w ruchu drogowym na rewitalizowanym obszarze poprzez modernizację dróg lokalnych, budowę chodników oraz wdrożenie zajęć z zakresu bezpieczeństwa na drodze w szkołach podstawowych w gminie Łącko.</p> <p>C.3.4 Wzrost efektywności energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz obniżenie niskiej emisji zanieczyszczeń do powietrza poprzez termomodernizację budynków publicznych oraz prowadzenie działań świadomościowych w zakresie edukacji ekologicznej.</p>
--	--	---

Tabela 18 Cele strategiczne oraz cele operacyjne Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łącko na lata 2016-2022 (źródło: GPR Gminy Łącko na lata 2016-2022).

8.1. Obszar strategiczny I – EDUKACJA, RYNEK PRACY, GOSPODARKA

Cel strategiczny:

Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka powiązana z systemem edukacji wysokiej jakości i aktywnością mieszkańców

Spójność z dokumentami nadrzędnymi:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁĄCKO NA LATA 2018-2023	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA OBSZARY WIEJSKIE
<i>Cel strategiczny:</i> Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka powiązana z systemem edukacji wysokiej jakości i aktywnością mieszkańców	OBSZAR 1. GOSPODARKA WIEDZY I AKTYWNOŚCI <i>Cel strategiczny:</i> Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców <i>Kierunki rozwoju:</i> 1.1. Rozwój kapitału intelektualnego, 1.2. Budowa infrastruktury regionu wiedzy, 1.3. Kompleksowe wsparcie nowoczesnych technologii, 1.4. Rozwój kształcenia zawodowego i wspieranie zatrudnienia, 1.5. Wzmacnianie i promocja Przedsiębiorczości	1.2 Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi
	OBSZAR 5. ROZWÓJ MIAST I TERENÓW WIEJSKICH <i>Cel strategiczny:</i> Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich <i>Kierunek rozwoju:</i> 5.2. Rozwój gospodarczy małych i średnich miast oraz terenów wiejskich	1.3 Budowa podstaw konkurencyjności województw 2.2 Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe

Tabela 19 Zgodność obszaru I z dokumentami strategicznymi

Cele operacyjne:

I.1 Rozwój infrastruktury gospodarczej

I.2 Rozwój przedsiębiorczości lokalnej

I.3 Nowoczesny system edukacji

OBSZAR I: GOSPODARKA, EDUKACJA I RYNEK PRACY

Cel strategiczny: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka powiązana z systemem edukacji wysokiej jakości i aktywnością mieszkańców

Cele operacyjne	Kluczowe zadania	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
I.1 Rozwój infrastruktury gospodarczej	I.1.1 Aktualizacja studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem potencjalnych obszarów gospodarczych oraz turystycznych	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	-
	I.1.2 Promocja oferty gospodarczej gminy	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Właściciele gruntów
	I.1.3 Rozwój infrastruktury technicznej w wyznaczonych strefach aktywności gospodarczej	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Właściciele gruntów
	I.1.4 Scalanie gruntów	Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu	Urząd Gminy w Łącku	Mieszkańcy, właściciele gruntów
	I.1.5 Inicjowanie działań w zakresie stworzenia strefy aktywności gospodarczej	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Strefa aktywności gospodarczej, kapitał prywatny
	I.1.6 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych zgodnie z zapisami GPR-u	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Gmina, przedsiębiorcy
I.2. Rozwój przedsiębiorczości lokalnej	I.2.1 Współpraca z organizacjami prowadzącymi fundusze pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorców – dostępność narzędzi finansowych dla lokalnych przedsiębiorstw	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Institucje otoczenia biznesu (IOB)
	I.2.2 Współpraca z Instytucjami Otoczenia Biznesu (IOB) oraz organizacjami pozarządowymi i instytucjami rynku pracy w zakresie poszerzania oferty szkoleń, informacji i doradztwa dla lokalnych	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Institucje otoczenia biznesu (IOB), organizacje pozarządowe

	przedsiębiorców			
	1.2.3 Wspieranie kształcenia ustawicznego oraz zdobywania nowych kwalifikacji przez mieszkańców gminy	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Powiatowy Urząd Pracy, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, zrzeszenia przedsiębiorców
	1.2.4 Wspieranie tworzenia organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej na terenie Gminy Łącko	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Przedsiębiorcy lokalni, instytucje otoczenia biznesu (IOB), organizacje pozarządowe
I.3. Nowoczesny system edukacji	1.3.1 Wdrożenie doradztwa zawodowego w klasach 7-8 szkół podstawowych	Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Łącku	Urząd Gminy w Łącku, przedsiębiorcy, Powiatowy Urząd Pracy, Wojewódzki Urząd Pracy, organizacje pozarządowe,
	1.3.2 Tworzenie świetlic wiejskich wraz z zapleczem komputerowym w poszczególnych sołectwach Gminy	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Urząd Gminy w Łącku, organizacje pozarządowe
	1.3.3 Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury edukacji poprzez: - Modernizację gminnego przedszkola w m. Łącko - Budowę lub zaadoptowanie nowego obiektu na potrzeby przedszkola samorządowego w Jazowsku	Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Łącku	Urząd Gminy w Łącku, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe
	1.3.4 Opracowanie bogatej oferty zajęć pozalekcyjnych, kółek zainteresowań, klubów uczniowskich w celu organizacji wolnego czasu młodzieży	Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Łącku	Urząd Gminy w Łącku, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe, instytucje kultury
	1.3.5 Poprawa jakości i dostępności usług w zakresie wczesnej edukacji, świadczonych przez placówki wychowania przedszkolnego oraz w formach pozaprzedszkolnych	Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Łącku	Urząd Gminy w Łącku, organizacje pozarządowe, parafie
	1.3.6 Organizacja szerokiego wachlarza zajęć pozalekcyjnych i konkursów przedmiotowych pogłębiających wiedzę i rozwijających zainteresowania uczniów	Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Łącku	Urząd Gminy Łącko, organizacje pozarządowe, instytucje kultury
	1.3.7 Promocja uczestnictwa młodzieży szkolnej w programach wymiany międzynarodowej (nawiązanie współpracy	Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Łącku	Urząd Gminy w Łącku , organizacje pozarządowe

	z placówkami oświatowymi w innych krajach członkowskich)			
	1.3.8 Poprawa stanu i wyposażenia placówek oświatowych w specjalistyczne pomoce dydaktyczne	Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Łącku	Urząd Gminy w Łącku
	1.3.9 Podniesienie kwalifikacji kadr systemu oświaty	Placówki oświatowe	Urząd Gminy w Łącku	Urząd Gminy w Łącku
	1.3.10 Dopuszczenie i modernizacja bibliotek na terenie Gminy	Biblioteki	Urząd Gminy w Łącku	Urząd Gminy w Łącku

Tabela 20 Plan strategiczny obszaru I

8.2. Obszar strategiczny II – DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Cel strategiczny:

Wysoka dostępność komunikacyjna gminy dla konkurencyjności gospodarczej i spójności terytorialnej

Spójność z dokumentami nadrzędnymi

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁĄCKO NA LATA 2018-2023	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA OBSZARY WIEJSKIE
<p><i>Cel strategiczny:</i> Wysoka dostępność komunikacyjna gminy dla konkurencyjności gospodarczej i spójności terytorialnej</p>	<p>OBSZAR 3. INFRASTRUKTURA DLA DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ <i>Cel strategiczny:</i> Wysoka zewnętrzna i wewnętrzna dostępność komunikacyjna regionu dla konkurencyjności gospodarczej i spójności przestrzennej <i>Kierunki rozwoju:</i> 3.2. Wykreowanie subregionalnych węzłów transportowych, 3.4. Wsparcie instrumentów zarządzania zintegrowanymi systemami transportu</p> <p>OBSZAR 4. KRAKOWSKI OBSZAR METROPOLITALNY I INNE SUBREGIONY <i>Cel strategiczny:</i> Silna pozycja konkurencyjna Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego w przestrzeni europejskiej oraz wzrost potencjału ekonomicznego subregionów w wymiarze regionalnym i krajowym <i>Kierunki rozwoju:</i> 4.3. Rozwój Subregionu Sądeckiego</p>	<p>1.2 Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi</p>

Tabela 21 Zgodność obszaru II z dokumentami strategicznymi

Cele operacyjne:

II.1 Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy

II.2 Wewnętrzna spójność komunikacyjna gminy

OBSZAR II: KOMUNIKACJA

Cel strategiczny: Wysoka dostępność komunikacyjna gminy dla konkurencyjności gospodarczej i spójności terytorialnej

Cele operacyjne	Kluczowe zadania	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
II.1. Poprawa zewnętrznej dostępności komunikacyjnej gminy	II.1.1 Współpraca z innymi zarządcami dróg w zakresie zwiększenia zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Gminy Łącko	GDDKiA Powiat Nowosądecki Gmina	Urząd Gminy Łącko	Gminy sąsiednie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu
	II. 1 2 Modernizacja/budowa dróg gminnych (w tym rozbudowa istniejącej sieci i budowa nowych dróg zapewniających dostępność komunikacyjną), chodników, parkingów	Urząd Gminy Łącko	Urząd Gminy Łącko	Gminy sąsiednie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu
	II. 1.3 Budowa drogi gminnej łączącej drogę powiatową nr 1542 K z drogą wojewódzką nr 969 wraz z rozbudową i przebudową drogi gminnej nr 292010 K „Łącko w Górki” w m. Łącko	Urząd Gminy Łącko	Urząd Gminy Łącko	Gminy sąsiednie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu
	II.1.4 Rozwój infrastruktury teleinformatycznej	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego	Urząd Gminy w Łącku	Gmina, operatorzy prywatni
II.2. Wewnętrzna spójność komunikacyjna gminy	II.2.1 Budowa, modernizacja i przebudowa dróg gminnych do parametrów normatywnych	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Inni zarządcy dróg
	II.2.2 Budowa, modernizacja i przebudowa ciągów pieszych o charakterze komunikacyjnym	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Inni zarządcy dróg
	II.2.3 Przebudowa, modernizacja i rozwój systemu oświetlenia ulicznego oraz systemu monitoringu	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	-

	II.2.4 Modernizacja drogi gminnej nr 292214K „Łazy Brzyńskie – Jazowsko” w km 0+020 – 1+0,15	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	-
	II.2.5 Budowa dróg rowerowych o charakterze komunikacyjnym	Gmina	Urząd Gminy w Łącku	Gminy sąsiednie, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu
	II.2.6 Rozwój koncepcji alternatywnych środków komunikacji	Inwestorzy prywatni	Urząd Gminy w Łącku	Gminy sąsiednie, inwestorzy prywatni

Tabela 22 Plan strategiczny obszaru II.

8.3. Obszar strategiczny III – KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Cel strategiczny:

Wysoka jakość usług publicznych oraz wzmacnianie kapitału społecznego

Spójność z dokumentami nadrzędnymi:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁĄCKO NA LATA 2018-2023	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA OBSZARY WIEJSKIE
<p><i>Cel strategiczny:</i> Wysoka jakość usług publicznych oraz wzmacnianie kapitału społecznego</p>	<p>OBSZAR 1. GOSPODARKA WIEDZY I AKTYWNOŚCI <i>Cel strategiczny:</i> Silna pozycja Małopolski jako regionu atrakcyjnego dla inwestycji, opartego na wiedzy, aktywności zawodowej i przedsiębiorczości mieszkańców <i>Kierunek rozwoju:</i> 1.1. Rozwój kapitału intelektualnego</p> <p>OBSZAR 5. ROZWÓJ MIAST I TERENÓW WIEJSKICH <i>Cel strategiczny:</i> Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich <i>Kierunek rozwoju:</i> 5.1. Rozwój funkcji lokalnych centrów usług publicznych</p> <p>OBSZAR 6. BEZPIECZEŃSTWO EKOLOGICZNE, ZDROWOTNE I SPOŁECZNE <i>Cel strategiczny:</i> Wysoki poziom bezpieczeństwa mieszkańców Małopolski w wymiarze środowiskowym, zdrowotnym i społecznym <i>Kierunek rozwoju:</i> 6.1. Poprawa bezpieczeństwa ekologicznego oraz wykorzystanie ekologii dla</p>	<p>2.2 Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe</p> <p>2.3 Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze</p> <p>3.4 Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej</p>

	<p>rozwoju Małopolski</p> <p>6.3. Poprawa bezpieczeństwa społecznego: integrująca polityka społeczna</p> <p>6.4. Wsparcie systemu zarządzania bezpieczeństwem publicznym</p> <p>OBSZAR 7. ZARZĄDZANIE ROZWOJEM WOJEWÓDZTWA</p> <p><i>Cel strategiczny:</i> Efektywnie zarządzane województwo, którego rozwój oparty jest na współpracy i mobilizowaniu zasobów</p> <p><i>Kierunek rozwoju:</i></p> <p>7.2. Kształtowanie i rozwój aktywności obywatelskiej oraz wzmacnianie kapitału społecznego</p>	
--	---	--

Tabela 23 Zgodność obszaru III z dokumentami strategicznymi

Cele operacyjne:

III.1 Zwiększenie dostępności do usług edukacyjnych na wysokim poziomie

III.2 Rozwój oferty EDUKACYJNEJ DLA MIESZKAŃCÓW GMINY

III.3 Poprawa stanu środowiska naturalnego

III.4 Integrująca polityka społeczna

III.5 Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego

OBSZAR III: KAPITAŁ LUDZKI I SPOŁECZNY

Cel strategiczny: Wysoka jakość usług publicznych oraz wzmacnianie kapitału społecznego

Cele operacyjne	Kluczowe zadania	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
III.1 Zwiększenie dostępności do usług edukacyjnych na wysokim poziomie	III.1.1 Dopuszczenie i modernizacja gminnych placówek oświatowych na terenie Gminy Łącko	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Placówki oświatowe
	III.1.2 Dopuszczenie i modernizacja bibliotek na terenie Gminy Łącko	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Biblioteki
	III.1.3 Wykorzystywanie Internetu i nowoczesnych technik nauczania w procesie kształcenia młodzieży szkół gminnych	Placówki oświatowe	Urząd Gminy Łącko	Kapitał prywatny, organizacje pozarządowe
	III.1.4 Wdrożenie mechanizmów wspierania młodych talentów	Gmina, placówki oświatowe	Urząd Gminy Łącko	Instytucje kultury, kluby sportowe, kapitał prywatny (sponsorzy), Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
	III.1.5 Organizowanie tematycznych konkursów i imprez międzyszkolnych aktywizujących dzieci i młodzież	Gmina, placówki oświatowe	Urząd Gminy Łącko	Kluby sportowe, instytucje kultury, organizacje pozarządowe, PTTK, sąsiednie gminy, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu
	III.1.6 Zacieśnianie współpracy szkół gminnych na szczeblu krajowym i międzynarodowym	Gmina, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	Urząd Gminy Łącko	Kluby sportowe, instytucje kultury, sąsiednie gminy, Starostwo Powiatowe, partnerzy zagraniczni.
III. 2 Rozwój oferty kulturalnej	III.2.1 Rozszerzenie oferty zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży	Gminny Ośrodek Kultury, Ośrodek Pomocy Społecznej	Gminny Ośrodek Kultury	Urząd Gminy Łącko, placówki oświatowe, instytucje kultury, biblioteka, organizacje pozarządowe, kluby sportowe
	III.2.2 Wykreowanie oferty kulturalnej dla osób starszych	Gminny Ośrodek Kultury	Gminny Ośrodek Kultury	Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy, instytucje kultury, biblioteki,

				organizacje pozarządowe
	III.2.3 Budowa Centrum Kultury i Edukacji Muzycznej w m. Łącko.	Gminny Ośrodek Kultury	Gminny Ośrodek Kultury	Urząd Gminy Łącko, placówki oświatowe, instytucje kultury, biblioteki organizacje pozarządowe, Lokalne Grupy Działania, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, animatorzy kultury, lokalni artyści i twórcy
	III.2.4 Organizacja wydarzeń kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym	Gminny Ośrodek Kultury Gmina Łącko	Gminny Ośrodek Kultury, Urząd Gminy Łącko	Instytucje kultury, organizacje pozarządowe, Lokalne Grupy Działania, media lokalne i regionalne, sąsiednie gminy, Starostwo Powiatowe
	III.2.5 Modernizacja i dostosowanie domu katechetycznego w Łącku na cele społeczno-kulturalne.	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Domy kultury, organizacje pozarządowe, Lokalne Grupy Działania, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
	III.2.6 Zrównoważony rozwój infrastruktury kulturalnej i rekreacyjno-sportowej	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Instytucje kultury, kluby sportowe, kapitał prywatny (sponsorzy), Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Lokalne Grupy Działania, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
	III.2.7 Promocja kultury Górali Łąckich	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Instytucje kultury, kluby sportowe, kapitał prywatny (sponsorzy), Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Lokalne Grupy Działania, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
	III.2.8 Budowa budynku wielofunkcyjnego w m. Obidza	Gmina	Urząd Gminy Łącko	-
	III.2.9 Wspieranie odnowy i renowacji zabytkowych obiektów na terenie gminy	Gmina, partnerzy społeczni	Urząd Gminy Łącko	Instytucje kultury, kluby sportowe, kapitał prywatny (sponsorzy), Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Lokalne Grupy Działania, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
III.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego	III.3.1 Promocja postaw ekologicznych	Gmina, placówki	Urząd Gminy Łącko	Kluby sportowe, instytucje kultury, media lokalne i regionalne, Zakład Gospodarki

		oświatowe, organizacje pozarządowe		Komunalnej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
	III.3.2 Rozbudowa systemu kanalizacyjnego	Gmina, ZGK	Urząd Gminy Łącko	NFOŚIGW, WFOŚIGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
	III.3.3 Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie	Gmina, mieszkańcy	Urząd Gminy Łącko	ZGK, NFOŚIGW, WFOŚIGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
	III.3.4 Rozbudowa i modernizacja gminnej sieci wodociągowej	Zakład Gospodarki Komunalnej.	Urząd Gminy Łącko	NFOŚIGW, WFOŚIGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
	III.3.5 Wspieranie działań zmierzających do wykorzystania OZE	Gmina	Urząd Gminy Łącko	NFOŚIGW, WFOŚIGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, podmioty prywatne, organizacje pozarządowe, mieszkańcy
	III.3.6 Zinventaryzowanie i zlikwidowanie dzikich wysypisk śmieci	Gmina, Zakład Gospodarki Komunalnej	Urząd Gminy Łącko	Policja, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, harcerze
	III.3.7 Doskonalenie systemu gospodarki odpadami na terenie Gminy Łącko oraz budowa PSZOK w Łącku	Gmina, Zakład Gospodarki Komunalnej	Zakład Gospodarki Komunalnej, Urząd Gminy Łącko	Mieszkańcy, przedsiębiorcy, Policja, organizacje pozarządowe,
	III.3.8 Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	Gmina	Urząd Gminy Łącko	NFOŚIGW, WFOŚIGW, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, instytucje publiczne
	III.3.9 Realizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Mieszkańcy, organizacje pozarządowe, przedsiębiorstwa
III.4 Integrująca polityka społeczna	III.4.1 Rozwój edukacji społecznej w zakresie identyfikacji i reagowania na problemy społeczne oraz sposobów ich rozwiązywania	Gmina, Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Gminy Łącko, Ośrodek Pomocy Społecznej	Instytucje i organizacje rządowe i pozarządowe, instytucje kultury, organizacje kościelne, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, media lokalne i regionalne
	III.4.2 Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Gmina, organizacje	Urząd Gminy Łącko, Ośrodek Pomocy	Starostwo Powiatowe, instytucje kultury, organizacje kościelne, Urząd

		pozarządowe, Ośrodek Pomocy Społecznej	Społecznej	Marszałkowski Województwa Małopolskiego, media lokalne
	III.4.3 Rozszerzanie działalności w zakresie profilaktyki uzależnień, w szczególności wśród dzieci i młodzieży	Gmina, Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Gminy Łącko, Ośrodek Pomocy Społecznej	Organizacje pozarządowe, jednostki ochrony zdrowia, placówki oświatowe, instytucje kultury, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
	III.4.4 Rozwój poradnictwa specjalistycznego i terapii psychologicznej dla dzieci, młodzieży i rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej	Gmina, Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Gminy Łącko, Ośrodek Pomocy Społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, instytucje publiczne i niepubliczne działające w obszarze polityki społecznej, Starostwo Powiatowe, Policja, kuratorzy sądowi, Szpital, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe
	III.4.5 Przeciwdziałanie i zwalczanie dysfunkcji w rodzinie oraz tworzenie grup wsparcia dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji społecznej	Gmina, Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Gminy Łącko, Ośrodek Pomocy Społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, instytucje publiczne i niepubliczne działające w obszarze polityki społecznej, Starostwo Powiatowe, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe, placówki oświatowe
	III.4.6 Wsparcie integracji mniejszości narodowych i etnicznych, w szczególności Romów w miarę posiadanych środków	Gmina, Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Gminy Łącko, Ośrodek Pomocy Społecznej	Organizacje rządowe i pozarządowe, Powiatowy Urząd Pracy, Ministerstwo Edukacji Narodowej, instytucje polityki społecznej, instytucje kultury, media lokalne, Policja
	III.4.7 Wspieranie inicjatyw zmierzających do tworzenia miejsc opieki nad samotnymi osobami starszymi i osobami niepełnosprawnymi na terenie Gminy Łącko	Gmina, Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Gminy Łącko, Ośrodek Pomocy Społecznej	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, instytucje publiczne i niepubliczne działające w obszarze pomocy społecznej, zakłady opieki zdrowotnej, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, PFRON
	III.4.8 Likwidacja barier architektonicznych w instytucjach i miejscach publicznych w gminie w celu ułatwienia ich dostępu dla osób niepełnosprawnych	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, PFRON, organizacje pozarządowe, instytucje polityki społecznej, zakłady opieki zdrowotnej,

				instytucje publiczne
	III.4.9 Promowanie aktywności oraz organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych jako aktywnego wypoczynku wśród mieszkańców, promujących zdrowy tryb życia	Gmina, Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Gminy Łącko, Ośrodek Pomocy Społecznej	Organizacje rządowe i pozarządowe
	III.4.10 Promocja zdrowia i poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców	Gmina, Ośrodek Pomocy Społecznej	Urząd Gminy Łącko, Ośrodek Pomocy Społecznej	Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu, Powiatowy Zakład Aktywności Zawodowej, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, organizacje kościelne, media lokalne
	III.4.11 Prowadzenie i promocja działań z zakresu profilaktyki zdrowia	Gmina, zakłady opieki zdrowotnej	Urząd Gminy Łącko	NFZ, organizacje pozarządowe, firmy farmaceutyczne, producenci urządzeń medycznych
	III.4.12 Wspieranie uczniów o szczególnych potrzebach edukacyjnych	Gmina, jednostki oświaty	Urząd Gminy Łącko, jednostki oświatowe	Ośrodek Pomocy Społecznej, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, organizacje kościelne, media lokalne
	III.4.13 Wspieranie nowoczesnych i ekologicznych form rozwoju rolnictwa, sadownictwa i leśnictwa	Gmina	Urząd Gminy Łącko	ARiMR, Lokalne Grupy Działania, Stowarzyszenia
	III.4.14 Organizacja szkoleń oraz doradztwa dla rolników oraz sadowników	Gmina	Urząd Gminy Łącko	ARiMR, Lokalne Grupy Działania, Stowarzyszenia
III.5 Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego	III.5.1 Rozbudowa monitoringu wizyjnego na terenie gminy	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Policja, służby ratownicze, Państwowa Straż Pożarna, Ochotnicza Straż Pożarna
	III.5.2 Rozbudowa i modernizacja infrastruktury ochrony przeciwpowodziowej na terenie Gminy Łącko z zachowaniem zasad odnowy biologicznej	Gmina, administratorzy cieków wodnych	Urząd Gminy Łącko	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
	III.5.3 Rozwijanie i doskonalenie systemu wczesnego ostrzegania przed gwałtownymi zjawiskami pogodowymi, planów ewakuacyjnych i ratowniczych	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Policja, służby ratownicze, Państwowa Straż Pożarna, Ochotnicza Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego

	III.5.4 Prowadzenie wśród mieszkańców działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie zachowania w sytuacjach zagrożeń i udzielania pierwszej pomocy	Gmina, placówki oświatowe, służby i instytucje odpowiedzialne za bezpieczeństwo publiczne i społeczne	Urząd Gminy Łącko	Policja, służby ratownicze, Państwowa Straż Pożarna, Ochotnicza Straż Pożarna, organizacje pozarządowe, Powiatowy Zespół Zarządzania Kryzysowego
	III.5.5 Współpraca w zakresie rozwoju infrastruktury melioracji szczegółowej na terenie Gminy Łącko	Gmina, właściciele gruntów	Urząd Gminy Łącko	NFOŚiGW, WFOŚiGW, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, sąsiednie gminy, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Lasy Państwowe
	III.5.6 Wspieranie gminnych jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, WFOŚiGW

Tabela 24 Plan strategiczny obszaru III.

8.4. Obszar strategiczny IV – ROZWÓJ PRZEMYSŁÓW CZASU WOLNEGO

Cel strategiczny:

Wysoka atrakcyjność turystyczna, rekreacyjna i kulturalna gminy

Spójność z dokumentami nadrzędnymi:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁĄCKO NA LATA 2018-2023	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA OBSZARY WIEJSKIE
<p><i>Cel strategiczny:</i></p> <p>Wysoka atrakcyjność turystyczna, rekreacyjna i kulturalna gminy</p>	<p>OBSZAR 2. DZIEDZICTWO I PRZEMYSŁY CZASU WOLNEGO</p> <p><i>Cel strategiczny:</i> Wysoka atrakcyjność Małopolski w obszarze przemysłów czasu wolnego dzięki wykorzystaniu potencjału dziedzictwa regionalnego i kultury</p> <p><i>Kierunek rozwoju:</i></p> <p>2.1. Ochrona małopolskiej przestrzeni kulturowej</p> <p>2.2. Zrównoważony rozwój infrastruktury oraz komercjalizacja usług czasu wolnego</p> <p>2.4. Wzmocnienie promocji dziedzictwa regionalnego oraz oferty przemysłów czasu wolnego</p> <p>OBSZAR 5. ROZWÓJ MIAST I TERENÓW WIEJSKICH</p> <p><i>Cel strategiczny:</i> Aktywne ośrodki usług publicznych i gospodarczych zapewniające szanse na rozwój mieszkańców małych i średnich miast oraz terenów wiejskich</p> <p><i>Kierunek rozwoju:</i></p> <p>5.2. Rozwój gospodarczy małych</p>	<p>1.2</p> <p>Tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania procesów rozwojowych i zwiększania ich absorpcji na obszary poza ośrodkami wojewódzkimi</p> <p>1.3</p> <p>Budowa podstaw konkurencyjności województw</p>

	i średnich miast oraz terenów wiejskich	
--	---	--

Tabela 25 Zgodność obszaru IV z dokumentami strategicznymi

Cele operacyjne:

IV.1 Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej, kulturowej i rekreacyjno-sportowej

IV.2 Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej gminy

IV.3 Wykorzystanie potencjału obszarów wiejskich do wzmocnienia oferty turystycznej

OBSZAR IV: ROZWÓJ PRZEMYSŁÓW CZASU WOLNEGO

Cel strategiczny: Wysoka atrakcyjność turystyczna, rekreacyjna i kulturalna gminy

Cele operacyjne	Kluczowe zadania	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
IV.1 Zrównoważony rozwój infrastruktury turystycznej, kulturowej i rekreacyjno-sportowej	IV.1.1 Budowa oraz rozbudowa/modernizacja ścieżek rowerowych, biegowych i innych (wielosezonowe trasy rekreacyjne) oraz ścieżek edukacyjnych, kulturowych i poznawczych, w tym tworzenie korytarzy rowerowych	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Lasy Państwowe, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu, sąsiednie gminy, podmioty z branży turystycznej, parki krajobrazowe, WFOŚ, PTTK, organizacje pozarządowe, kapitał prywatny
	IV.1.2 Park rekreacji i wypoczynku nad Dunajcem w m. Łącko	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Kluby sportowe, organizacje pozarządowe, kapitał prywatny, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
	IV.1.3 Budowa Wieży Widokowej na Górze Modyń w miejscowości Wola Kosnowa	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Kluby sportowe, organizacje pozarządowe, kapitał prywatny, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
	IV.1.4 Rozbudowa bazy sportowej i rekreacyjno – wypoczynkowej oraz tworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury turystycznej oraz wypoczynkowej, w tym bazy noclegowej i towarzyszącej	Sektor prywatny, Gmina	Urząd Gminy Łącko	Gmina, Lasy Państwowe, parki krajobrazowe, RDOŚ, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Starostwo Powiatowe w Nowym Sączu
	IV.1.5 Budowa nowych atrakcji turystycznych oraz tworzenie spójnej oferty turystycznej w oparciu o walory przyrodniczo-rekreacyjne gminy	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Kapitał prywatny, gospodarstwa agroturystyczne, podmioty z branży turystycznej, Lokalne Grupy Działania
	IV.1.6 Opracowanie i wdrożenie programu rozwoju turystyki, wspierającego promocję lokalnych produktów turystycznych	Gmina, kapitał prywatny	Urząd Gminy Łącko	Lokalne Grupy Działania ; NGO
	IV.1.7 Odtworzenie funkcji wypoczynkowo -	Gmina, Lasy	Urząd Gminy Łącko	Kapitał prywatny, podmioty z branży

	rekreacyjnej „Góry Modyń”	Państwowe i parki krajobrazowe		turystycznej, Lokalne Grupy Działania
	IV.1.8 Działania w zakresie opieki nad lokalnym i regionalnym dziedzictwem kulturowym i przyrodniczym	Gmina, Lasy Państwowe i parki krajobrazowe	Urząd Gminy Łącko	Właściciele i zarządcy obiektów zabytkowych, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, konserwator, Lokalne Grupy Działania, organizacje pozarządowe, instytucje kultury
	IV.1.9 Rozbudowa miejsc parkingowych na terenie gminy, szczególnie w okolicy obiektów turystycznych	Gmina	Urząd Gminy Łącko	-
	IV.1.10 Kontynuacja rewitalizacji centrum Łącka	Gmina	Urząd Gminy Łącko	-
IV.2. Budowa spójnej oferty turystycznej i kulturowej gminy	IV.2.1 Współpraca z sąsiednimi jednostkami w zakresie uzgadniania spójnego kalendarza wydarzeń kulturalnych i turystycznych	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Gminny Ośrodek Kultury, sąsiednie gminy, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Lokalne Grupy Działania, organizacje pozarządowe, instytucje kultury
	IV.2.2 Kreowanie atrakcji turystycznych na terenie gminy	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Lokalne Grupy Działania, kapitał prywatny, podmioty z branży turystycznej, kluby sportowe
	IV.2.3 Opracowanie programu promocji gminy	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Lokalne Grupy Działania, organizacje pozarządowe, podmioty z branży turystycznej, media lokalne i regionalne
	IV.2.4 Wydawanie wysokiej jakości materiałów promocyjnych	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Lokalne Grupy Działania, organizacje pozarządowe, podmioty z branży turystycznej
	IV.2.5 Organizacja wydarzeń rekreacyjnych i sportowych o zasięgu ponadlokalnym, powiatowym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym	Gmina, Gminny Ośrodek Kultury	Urząd Gminy Łącko, Gminny Ośrodek Kultury	Sąsiednie gminy, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Lokalne Grupy Działania, organizacje pozarządowe, kluby sportowe, media lokalne i regionalne
IV.3 Wykorzystanie potencjału obszarów wiejskich do wzmocnienia oferty	IV.3.1 Inicjowanie i wspieranie projektów z zakresu scalania gruntów rolnych	Gmina, Starostwo Powiatowe	Urząd Gminy Łącko	ARIMR, zainteresowani rolnicy, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

turystycznej	IV.3.2 Wspieranie rozwoju ekologicznego rolnictwa i przetwórstwa oraz marketingu produktów lokalnych	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Zainteresowani rolnicy i przedsiębiorcy, organizacje propagujące rolnictwo ekologiczne, jednostki certyfikujące w rolnictwie ekologicznym, ARiMR, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Lokalne Grupy Działania
	IV.3.3 Promocja i wsparcie dla postępu biologicznego w rolnictwie	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Zainteresowani rolnicy i przedsiębiorcy, ARiMR, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Tabela 26 Plan strategiczny obszaru IV.

8.5. Obszar strategiczny V – NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE I REWITALIZACJA

Cel strategiczny:

Nowoczesne zarządzanie publiczne oraz rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Spójność z dokumentami nadrzędnymi:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŁĄCKO NA LATA 2018-2023	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 2020	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA OBSZARY WIEJSKIE
<p><i>Cel strategiczny:</i> Nowoczesne zarządzanie publiczne oraz rewitalizacja obszarów zdegradowanych</p>	<p>OBSZAR 7. ZARZĄDZANIE ROZWOJEM WOJEWÓDZTWA Cel strategiczny: Efektywnie zarządzane województwo, którego rozwój oparty jest na współpracy i mobilizowaniu zasobów <i>Kierunek rozwoju:</i> 7.2. Sprawny system zarządzania strategicznego województwem 7.3. Rozwój współpracy terytorialnej</p>	<p>3.3 Przebudowa i wzmocnienie koordynacji w systemie wieloszczeblowego zarządzania</p> <p>3.4 Wspomaganie budowy kapitału społecznego dla rozwoju regionalnego w oparciu o sieci współpracy między różnymi aktorami polityki regionalnej</p>

Tabela 27 Zgodność obszaru V z dokumentami strategicznymi

Cele operacyjne:

V.1 Współpraca międzysektorowa

V.2 Sprawna administracja samorządowa

V.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych

OBSZAR V: NOWOCZESNE ZARZĄDZANIE

Cel strategiczny: Nowoczesne zarządzanie publiczne oraz rewitalizacja obszarów zdegradowanych

Cele operacyjne	Kluczowe zadania	Jednostka realizująca	Jednostka monitorująca	Partnerzy
V. 1 Współpraca międzysektorowa	V.1.1 Współpraca w ramach subregionu Sądeckiego	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Sąsiednie gminy, powiat nowosądecki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, organizacje pozarządowe, podmioty prywatne
	V.1.2 Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Organizacje pozarządowe, Lokalne Grupy Działania
	V.1.3 Sprawny i skuteczny marketing lokalny w wymiarze regionalnym, krajowym i zagranicznym	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Sąsiednie gminy, powiat nowosądecki, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Lokalne Grupy Działania, organizacje pozarządowe, Gminny Ośrodek Kultury, media lokalne i regionalne
V.2. Sprawna administracja samorządowa	V.2.1 Cyfryzacja zasobów urzędu gminy	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Klienci i partnerzy Urzędu Gminy w Łącku, jednostki gminne, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Administracji i Spraw Wewnętrznych
	V.2.2 Doskonalenie kompetencji kadr administracji samorządowej	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Klienci i partnerzy Urzędu Gminy w Łącku, jednostki gminne
	V.2.3 Rozwój infrastruktury teleinformatycznej, wspierającej rozwój e-administracji	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Operatorzy teleinformatyczni, Ministerstwo Cyfryzacji, Ministerstwo Administracji i Spraw Wewnętrznych
	V.2.4 Przeciwdziałanie rozpraszaniu zabudowy poprzez aktualizację planu zagospodarowania	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

	przestrzennego			
V.3 Rewitalizacja obszarów zdegradowanych	V.2.5 Budowa lub modernizacja budynków użyteczności publicznej, w tym przystosowanie do obsługi osób starszych i niepełnosprawnych	Gmina	Urząd Gminy Łącko	Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, PFRON, organizacje pozarządowe, instytucje polityki społecznej
	V.3.1 Skuteczne wdrożenie założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łącko	Gmina	Urząd Gminy Łącko	-
	V.3.2 Aktualizacja oraz monitoring założeń Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Łącko	Gmina	Urząd Gminy Łącko	-

Tabela 28 Plan strategiczny obszaru V

Planowane przedsięwzięcia służące realizacji celów Strategii

Władze Gminy Łącko opracowały szereg przedsięwzięć mających na celu realizację założeń niniejszej Strategii. Poniżej zaprezentowano kluczowe przedsięwzięcia z podziałem na szacunkową wartość danego zadania oraz potencjalne źródła dofinansowania.

Nazwa przedsięwzięcia	Harmonogram (termin realizacji)	Szacowana wartość inwestycji	Wnioskodawca	Przewidywane źródło pozyskania funduszy
Przebudowa oczyszczalni ścieków w Łącku oraz budowa kanalizacji sanitarnej w Zabrzeży	2018-2020	29 000 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ Gmina
Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z oczyszczalnią ścieków oraz sieci wodociągowej rozdzielczej w miejscowości Kadcza w Gminie Łącko	2019-2021	30 000 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej	2018-2023	5 000 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Budowa Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych w Gminie Łącko	2018-2020	1 800 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ Gmina
Budowa i przebudowa drogi gminnej nr 292010K „Łącko – W Górki”	2018-2020	950 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Modernizacja drogi gminnej nr 292214K „Łazy Brzyńskie – Jazowsko” w km 0+020 – 1+0,15.	2018-2020	570 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Budowa Centrum Kultury i Edukacji Muzycznej w Łącku	2018-2023	35 000 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina / PL-SK
Budowa budynku wielofunkcyjnego w m. Obidza	2019-2020	1 000 000 zł	Gmina Łącko	PROW 2014-2020/ Gmina
Budowa budynku Przedszkola Samorządowego w Jazowsku lub dostosowanie istniejącego obiektu na potrzeby przedszkola.	2018-2023	1 000 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ Gmina
Modernizacja budynku Przedszkola Samorządowego w Łącku	2018-2023	700 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ Gmina
Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej	2018-2023	4 000 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Budowa Wieży Widokowej na Górze Modyń w miejscowości Wola Kosnowa	2018-2019	600 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Park rekreacji i wypoczynku nad Dunajcem w m. Łącko	2018-2021	2 000 000 zł	Gmina Łącko	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Budowa/modernizacja wielosezonowych szlaków turystyczno-rekreacyjnych (m.in. trasy i ścieżki rowerowe, biegowe i inne oraz ścieżki edukacyjne, kulturowe i poznawcze itp.)	2018-2023	5 500 000 zł	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ inwestor prywatny	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020/ Gmina / PL-SK
Budowa boisk wielofunkcyjnych, placów zabaw, siłowni zewn.	2018-2023	3 000 000 zł	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ inwestor	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020/ Gmina / PL-SK

			prywatny	
Budowa centrum rekreacyjno- turystycznego w m. Jazowsko (teren pomiędzy drogą wojewódzką a drogą na Obidzę, naprzeciwko budynku wielofunkcyjnego i OSP w Jazowsku)	2018-2023	400 000 zł	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ inwestor prywatny	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW / Gmina / PL-SK
PRZEDSIĘWZIĘCIA „MIĘKKIE”- NIEINWESTYCYJNE				
Przygotowanie akcji i inicjatyw o charakterze informacyjno-promocyjnym i szkoleniowym skierowanych na podniesienie świadomości mieszkańców w zakresie korzystania z e-usług	2018-2020	40 000 zł	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ instytucja szkoleniowa/ OPS	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020/ Gmina /FIO
Akcja promocyjna na rzecz zachęcenia mieszkańców wsi do większego udziału w życiu społeczności wiejskiej i większej za nie odpowiedzialności	2018-2023	10 000 zł	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ instytucja szkoleniowa/ OPS	PROW / Gmina
Podjęcie inicjatyw informacyjnych, szkoleniowych i doradczych promujących kształcenie ustawiczne wśród mieszkańców	2018-2023	50 000 zł	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ instytucja szkoleniowa/ OPS	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Podjęcie inicjatyw na rzecz dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz rozwoju edukacyjnego i zawodowego mieszkańców wsi	2018-2023	50 000 zł	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ instytucja szkoleniowa/ OPS	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Podejmowanie działań wzmacniających świadomość ekologiczną mieszkańców	2018-2023	50 000 zł	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ instytucja szkoleniowa	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Podjęcie inicjatyw informacyjnych, szkoleniowych i doradczych promujących aktywizację zawodową mieszkańców wsi	2018-2023	60 000 zł	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ instytucja szkoleniowa/ OPS	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Organizacja zajęć pozaszkolnych i pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym rozwijanych ich kompetencje kluczowe	2018-2023	150 000 zł	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Wsparcie organizacji zajęć dodatkowych – rozwijających dla dzieci w wieku przedszkolnym	2018-2023	100 000 zł	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina
Stworzenie warunków do aktywnej integracji społecznej osób starszych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez stworzenie świetlicy, klubu seniora w Domu Katechetycznym w Łącku	2018-2023	500 000 zł	Parafia pw. św. Jana Chrzciciela w Łącku	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina /Fundusze prywatne

Angażowanie mieszkańców do udziału w realizacji wspólnych przedsięwzięć na rzecz miejscowości	2018-2023	W zależności od dostępnych środków	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ OPS	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020 / Gmina /Fundusze prywatne/ Fundusze dla organizacji pozarządowych
Organizacja wydarzeń kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych zapewniających aktywne spędzanie wolnego czasu oraz kształtujących integrację mieszkańców wsi	2018-2023	W zależności od dostępnych środków	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ OPS	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020/ Gmina /Fundusze prywatne/ PL-SK
Organizowanie przedsięwzięć skierowanych na rzecz grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	2018-2023	W zależności od dostępnych środków	Gmina Łącko/ organizacja pozarządowa/ instytucja szkoleniowa/ OPS	RPO Województwo Małopolskie 2014-2020/ PROW 2014-2020/ Gmina /Fundusze prywatne/ PL-SK

Tabela 29 Tabela planowanych do realizacji przedsięwzięć Strategii Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023.

9. Mierniki realizacji Strategii

Mierniki to inaczej skutki realizacji danego celu. Są to wskaźniki, dane, dzięki którym można określić, czy jakość życia w gminie uległa poprawie, czy pogorszeniu. Przykładowo miernikami poprawy sytuacji materialnej mieszkańców będą: poziom bezrobocia, udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców, poziom aktywności gospodarczej, czy liczba nowopowstałych przedsiębiorstw. Mierniki stanowią odzwierciedlenie skutków danego działania, powinny być obiektywne, sprawdzalne, powinny być danymi ilościowymi, łatwo obliczalnymi. Źródłem tych danych są w pierwszej kolejności dane gromadzone w urzędzie gminy- liczba mieszkańców, przyrost naturalny, liczba dzieci, uczniów, liczba zajęć pozalekcyjnych, opinie i życzenia klientów, informacje na temat przedsiębiorczości, dane z ośrodka pomocy społecznej itp. Drugim źródłem mierników są dane ogólnodostępne tj. dane z Głównego Urzędu Statystycznego, Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, Urzędów Pracy, Bazy Demograficznej, Publikacji Urzędu Marszałkowskiego oraz inne tego typu źródła.

Uwzględnienie w dokumentach planistycznych mierników gwarantuje, że dokumenty te nie będą suche i stałe, ale dadzą możliwość wprowadzania zmian. Koordynatorem realizacji niniejszej Strategii jest Wójt Gminy Łącko, a z jego ramienia Urząd Gminy Łącko i to w jego obowiązku będzie leżało gromadzenie danych (mierników) pod kątem realizacji celów strategii. W ramach niniejszego dokumentu przyjęto następujące mierniki:

Główne mierniki oraz ich źródła	
Liczba osób bezrobotnych na terenie Gminy Łącko	PUP, GUS
Liczba osób pracujących w Gminie	PUP, GUS,
Liczba osób bezrobotnych wśród absolwentów szkół średnich i studiów z terenu Gminy Łącko	PUP, GUS
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej (w tym przyczyny korzystania)	OPS
Warunki bytowe dzieci objętych pomocą społeczną (dane z wywiadu pracownika OPS)	OPS
Liczba klubów sportowych, grup artystycznych i innych grup aktywności społecznej	GUS, Urząd Gminy, jednostki i instytucje, NGO
Liczba członków klubów sportowych, grup artystycznych i innych grup aktywności społecznej	GUS, Urząd Gminy, jednostki i instytucje, NGO
Liczba dzieci wymagających opieki i edukacji psychologicznej,	Szkoły z terenu Gminy

logopedycznej, pediatrycznej, pielęgniarstwa, socjoterapeutycznej (nieprzybywanie, spadek zapotrzebowania na takie formy opieki)	
Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami dla uczniów zdolnych	Szkoły z terenu Gminy
Liczba zajęć pozalekcyjnych dla uczniów	Szkoły z terenu Gminy, Urząd Gminy
Liczba dzieci objętych gminnym programem stypendialnym oraz wartość tej pomocy	Szkoły z terenu Gminy, Urząd Gminy
Spadek i utrzymanie na bardzo niskim poziomie/ zlikwidowanie zjawiska uzależnień wśród uczniów	Szkoły z terenu Gminy
Zadowolenie z infrastruktury, wyposażenia, nauczania i edukacji wśród rodziców	Dane ankietowe – Szkoły z terenu Gminy
Liczba inicjatyw/ projektów/ akcji edukacyjnych w szkołach z terenu Gminy	Szkoły z terenu Gminy, Urząd Gminy, NGO
Wyniki z egzaminów końcowych	Szkoły z terenu Gminy, OKE
Frekwencja w wydarzeniach kulturalnych, historycznych, społecznych itp.	Urząd Gminy, Szkoły z terenu Gminy, jednostki gminy, NGO
Liczba organizowanych na terenie gminy wydarzeń kulturalnych, historycznych, społecznych itp.	Urząd Gminy, Szkoły z terenu Gminy, jednostki gminy, NGO
Liczba osób korzystających z biblioteki gminnej	Jednostki gminne
Liczba popełnionych przestępstw na terenie gminy	Policja, Urząd Gminy
Liczba popełnionych aktów wandalizmu na terenie gminy	Policja, Urząd Gminy
Liczba podmiotów gospodarczych na terenie gminy	GUS, Urząd Gminy
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie gminy	GUS, Urząd Gminy
Pozycja w rankingach atrakcyjności inwestycyjnej gmin	Urząd Gminy, NGO, instytucje
Liczba terenów inwestycyjnych na obszarze gminy	Urząd Gminy
Liczba inicjatyw/projektów/akcji z zakresu przedsiębiorczości, rozwoju firm, dofinansowania	Urząd Gminy, jednostki gminy, NGO, instytucje.
Liczba osób zakładających jednoosobową działalność gospodarczą w podziale na PKD	Urząd Gminy
Liczba km kanalizacji gminnej	Urząd Gminy
Liczba km wodociągu gminnego	Urząd Gminy
Masa kg azbestu na terenie gminy pozostającego do unieszkodliwienia	Urząd Gminy

Liczba punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych	Urząd Gminy
Liczba mieszkańców objętych segregacją odpadów komunalnych	Urząd Gminy
Liczba zlikwidowanych „dzikich wysypisk”	Urząd Gminy
Liczba budynków użyteczności publicznej poddanych termomodernizacji	Urząd Gminy
Liczba zmodernizowanych (ulepszonych) budynków użyteczności publicznej	Urząd Gminy
Liczba gospodarstw domowych dofinansowanych w ramach wymiany przestarzałych kotłów węglowych	Urząd Gminy
Liczba gospodarstw domowych dofinansowanych w ramach wykorzystania odnawialnych źródeł energii	Urząd Gminy
Liczba punktów do monitoringu jakości powietrza	Urząd Gminy
Liczba inicjatyw/projektów/akcji z zakresu ochrony środowiska	Urząd Gminy, Szkoły z terenu Gminy, jednostki gminy, NGO
Liczba nowopowstałych obiektów rekreacji	Urząd Gminy
Liczba nowopowstałych szlaków turystycznych	Urząd Gminy
Liczba nowopowstałych obiektów turystycznych	Urząd Gminy
Liczba gospodarstw agroturystycznych	Urząd Gminy
Liczba podmiotów w sekcjach PKD związanych z turystyką i rekreacją	Urząd Gminy, GUS
Liczba miejsc noclegowych	GUS, Urząd Gminy
Liczba projektów/akcji/wydarzeń z zakresu turystyki i rekreacji	

Tabela 30 Mierniki Strategii Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023 (opracowanie własne).

10. System monitoringu i ewaluacji Strategii

Ocena i monitoring są nierozłącznymi elementami każdego dokumentu planistycznego. O tym, czy dane działania odniosły sukces świadczy nie tylko sam fakt ich podjęcia, ale przez wszystkich ich efekty. Nie można pozostawić strategii „samej sobie” przez cały czas jej obowiązywania, albo skupić się wyłącznie na realizacji zawartych w niej postulatów nie patrząc na to, czy przynoszą pożądane efekty. Dlatego tak ważne jest wytyczenie ścieżki systematycznej oceny niniejszej strategii. Poniżej przedstawiono plan ewaluacji i monitoringu Strategii Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023. W procesie tym uczestniczyć będą zarówno pracownicy Urzędu Gminy w Łącku, jak również członkowie instytucji, stowarzyszeń, przedstawiciele biznesu oraz mieszkańcy, mówiąc ogólnie, wszyscy ci, których strategia dotyczy.

System monitoringu niniejszej strategii to nic innego jak śledzenie celów strategii w oparciu o efekty i mierniki. Monitorowanie postępów wdrażania dokumentów planistycznych ma na celu zapewnienie prawidłowej ich realizacji. Monitoring niniejszej strategii oparty będzie na:

- 1) Corocznym gromadzeniu danych w zakresie mierników oraz wdrażanych działaniach określonych w niniejszej strategii
- 2) Corocznej analizie wyżej wymienionych danych w oparciu o diagnozę społeczno-gospodarczo-środowiskową gminy (zawierającą porównanie danych rocznych)
- 3) Sprawozdanie (co najmniej raz na dwa lata) z wykonania strategii rozwoju, w oparciu o faktycznie zrealizowane cele, diagnozę społeczno-gospodarczo-środowiskową oraz ewentualne nowe problemy, szanse i wyzwania.
- 4) Aktualizacji strategii (opcjonalnie) w połowie jej realizacji o ile zajdzie taka potrzeba (ewentualne jej pojawienie się zależy od treści sprawozdań)
- 5) Sprawozdaniu końcowym podsumowującym zrealizowane cele, założenia, misję, stanowiące syntezę wcześniejszych sprawozdań i analiz oraz przesłanki do dalszego rozwoju z zarysem nowym problemów, szans i okazji.

Urząd Gminy z ramienia Wójta Gminy, jako operator niniejszej strategii jest odpowiedzialny za wyżej wymienione dokumenty i jest zobligowany do ich opracowywania na podstawie zgromadzonych przez siebie danych. Popularną praktyką stosowaną w urzędach gminy jest powierzenie tego obowiązku pracownikowi/ pracownikom jeszcze przed etapem wdrożenia strategii tak, by mieli oni sposobność do przygotowania się w tym temacie i podjęcia odpowiednich działań takich jak kontakt z odpowiednimi instytucjami celem poinformowania o konieczności gromadzenia przez nich danych oraz monitorowanie postępów w zakresie ich gromadzenia. Dostępność pracownika, który zna gminę, jej problemy i jest na bieżąco z aktualnie wdrażanymi działaniami stanowi duży atut przy monitorowaniu postępów wdrażania strategii.

Strategia Rozwoju Gminy Łącko jak każdy inny dokument planistyczny podlega ewaluacji pod kątem jej aktualności. Zdarzają się sytuacje, kiedy gmina tak diametralnie zmienia się w przeciągu dwóch, trzech lat, że konieczna jest aktualizacja strategii rozwoju. Wówczas należy przeanalizować obecną sytuację gminy, działania które założono w pierwotnej strategii pod kątem ich sensowności i aktualności i podjąć decyzję czy konieczna jest jej aktualizacja. Na etapie monitoringu założono, że taka konieczność może się pojawić.

W przypadku aktualizacji strategii należy wziąć pod uwagę czynniki, które spowodowały konieczność jej zmiany/uaktualnienia, a następnie przerehabilitować ją pod kątem tychże czynników i postępować tak samo, jak w przypadku uchwalania jej pierwotnej wersji. W obliczu działań zmierzających do jej aktualizacji, należy wziąć pod uwagę nowe podejście i potrzeby mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych- w tym celu konieczne jest poinformowanie ich o trwającym procesie aktualizacji oraz zaprosić do wypowiedzenia się w tej

kwestii (pod kątem zauważonych problemów, zmian, szans i okazji, przedsięwzięć). Pomocne może się okazać rozpowszechnienie tej informacji na stronie urzędu gminy, jednostek organizacyjnych, na tablicy ogłoszeń, czy chociażby podczas ogłoszeń kościelnych- zapewni to szeroki wachlarz kanałów informacji.

Należy poddać konsultacjom konieczność aktualizacji strategii w obliczu istotnych zmian w przepisach prawa (np. ustawy o samorządzie gminnym, zmianie zadań gminy itp.). W przypadku zmian w przepisach unijnych związanych z modyfikacją osi priorytetowych, czy okresu programowania, jeżeli zmiany te pociągają za sobą przekształcenia zawartych w strategii przedsięwzięć, których finansowanie przewidziano w ramach tego źródła, należy zaktualizować strategię pod tym kątem.

11. Potencjalne źródła finansowania

Zakładane we wcześniejszej części niniejszej strategii przedsięwzięcia zmierzające do osiągnięcia celów wykorzystywać będą wsparcie finansowe pochodzące z budżetu gminy, jak również ze środków zewnętrznych, w tym środków unijnych.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

Program składa się z 13 jednofunduszowych osi priorytetowych – spośród których największe środki zaplanowano na politykę energetyczną i infrastrukturę transportową. W ramach RPO przewiduje się zastosowanie trzech typów instrumentów rozwoju terytorialnego: zintegrowanej inwestycji terytorialnej, subregionalnego programu rozwoju, programów rewitalizacji miast i obszarów wiejskich⁶.

Oś Priorytetowa 1. Gospodarka Wiedzy
Oś Priorytetowa 2. Cyfrowa Małopolska
Oś Priorytetowa 3. Przedsiębiorcza Małopolska
Oś Priorytetowa 4. Regionalna Polityka Energetyczna
Oś Priorytetowa 5. Ochrona Środowiska
Oś Priorytetowa 6. Dziedzictwo Regionalne
Oś Priorytetowa 7. Infrastruktura Transportowa
Oś Priorytetowa 8. Rynek Pracy
Oś Priorytetowa 9. Region Spójny Społecznie
Oś Priorytetowa 10. Wiedza i Kompetencje
Oś Priorytetowa 11. Rewitalizacja Przestrzeni Regionalnej
Oś Priorytetowa 12. Infrastruktura Społeczna
Oś Priorytetowa 13. Pomoc Techniczna (EFS)

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (PROW 2014-2020) opracowywany jest na podstawie przepisów Unii Europejskiej. Celem głównym PROW 2014 – 2020 jest poprawa konkurencyjności rolnictwa, zrównoważone zarządzanie zasobami naturalnymi i działania w dziedzinie klimatu oraz zrównoważony rozwój terytorialny obszarów wiejskich. Program realizuje sześć priorytetów wyznaczonych dla unijnej polityki rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014 – 2020:

1. Ułatwianie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich.
2. Poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych.

---

⁶ <http://www.rpo.malopolska.pl/o-programie/zapoznaj-sie-z-prawem-i-dokumentami/regionalny-program-operacyjny-2014-2020>

3. Poprawa organizacji łańcucha żywnościowego i promowanie zarządzania ryzykiem w rolnictwie.
4. Odtwarzanie, chronienie i wzmacnianie ekosystemów zależnych od rolnictwa i leśnictwa.
5. Wspieranie efektywnego gospodarowania zasobami i przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu w sektorach: rolnym, spożywczym i leśnym.
6. Zwiększanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa i promowanie rozwoju gospodarczego na obszarach wiejskich.

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Program uwzględnia wyzwania związane z globalizacją, rozwojem ekonomicznym, jakością polityk publicznych, zjawiskami demograficznymi, czy inwestycjami w kapitał ludzki. Program porusza następujące obszary: rynek pracy, ubóstwo, wykluczenie i integracja społeczna- oparte na poniższych osiach priorytetowych.

Oś I Osoby młode na rynku pracy

Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju

Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Oś V Wsparcie dla obszaru zdrowia

Oś VI Pomoc Techniczna

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz oferuje pożyczki, dotacje oraz inne formy dofinansowania projektów realizowanych m.in. przez samorządy, przedsiębiorstwa, podmioty publiczne, organizacje społeczne a także osoby fizyczne. W sektorze finansów publicznych Narodowy Fundusz jest największym w Polsce partnerem międzynarodowych instytucji finansowych w obsłudze środków zagranicznych przeznaczonych na ochronę środowiska. Wraz z wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej tworzy system funduszy ekologicznych. W oparciu o Wspólną Strategię działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku, realizuje politykę ochrony środowiska w Polsce. Służą temu stabilne przychody, doświadczony kadry oraz wypracowane formy współpracy z beneficjentami.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie

Naczelnym zadaniem Wojewódzkiego Funduszu jest dofinansowanie inwestycji i innych działań na rzecz ochrony środowiska oraz takie zarządzanie posiadanymi środkami finansowymi, aby

maksymalnie je pomnożyć, zapewnić ciągłość finansowania i stworzyć optymalne warunki dla realizacji idei ochrony środowiska w województwie małopolskim.

Pozostałe środki krajowe

Jeżeli chodzi o pozostałe formy finansowania to zaliczyć do nich można m.in. z Ministerstwo Zdrowia (programy profilaktyczne), dotacje z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego (konserwacja i renowacji obiektów zabytkowych, działania dotyczące pielęgnacji dziedzictwa kulturowego), dotacje z Ministerstwa Sportu i Turystyki w zakresie dofinansowania na obiekty sportowe, jak również dotacje z pozostałych Ministerstw.

Spis tabel:

Tabela 1 Cele strategiczne i operacyjne rozwoju Powiatu Nowosądeckiego (źr. Strategia Rozwoju Powiatu Nowosądeckiego na lata 2011-2020 aktualizacja)	13
Tabela 2 Formy pomocy społecznej w gminie Łącko w roku 2017 (źr. opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Łącku)	19
Tabela 3 Ogólna ocena sytuacji w gminie (źródło badanie ankietowe)	26
Tabela 4 Ocena sytuacji edukacji, rekreacji i kultury w gminie (źródło badania ankietowe).....	26
Tabela 5 Ocena sytuacji infrastruktury technicznej w gminie (źródło: badania ankietowe)	27
Tabela 6 Ocena sytuacji gospodarki w gminie (źródło: badania ankietowe)	27
Tabela 7 Ocena sytuacji strefy społecznej w gminie (źródło: badania ankietowe).....	28
Tabela 8 Ocena sytuacji turystyki w gminie (źródło: badania ankietowe).....	28
Tabela 9 Najpilniejsze aspekty do realizacji w celu poprawy warunków bytowych w gminie (źródło: badania ankietowe).....	29
Tabela 10 Mocne strony Gminy Łącko (źródło: badania ankietowe)	30
Tabela 11 Słabe strony Gminy (źródło: badania ankietowe).....	31
Tabela 12 Szanse rozwojowe Gminy (źródło: badania ankietowe).....	31
Tabela 13 Zagrożenia dla rozwoju Gminy (źródło: badania ankietowe)	32
Tabela 14 Nasilenie problemów społecznych w gminie (źródło: badania ankietowe)	34
Tabela 15 Analiza SWOT danych zastanych	38
Tabela 16 Analiza SWOT danych z ankiety	38
Tabela 17 Plan strategiczny Strategii Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023	41
Tabela 18 Cele strategiczne oraz cele operacyjne Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Łącko na lata 2016-2022 (źródło: GPR Gminy Łącko na lata 2016-2022).....	42
Tabela 19 Zgodność obszaru I z dokumentami strategicznymi.....	43
Tabela 20 Plan strategiczny obszaru I	47
Tabela 21 Zgodność obszaru II z dokumentami strategicznymi.....	48
Tabela 22 Plan strategiczny obszaru II.	50
Tabela 23 Zgodność obszaru III z dokumentami strategicznymi.....	52
Tabela 24 Plan strategiczny obszaru III.	58
Tabela 25 Zgodność obszaru IV z dokumentami strategicznymi.....	60
Tabela 26 Plan strategiczny obszaru IV.	63
Tabela 27 Zgodność obszaru V z dokumentami strategicznymi.....	64
Tabela 28 Plan strategiczny obszaru V	66
Tabela 29 Tabela planowanych do realizacji przedsięwzięć Strategii Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023.	70
Tabela 30 Mierniki Strategii Rozwoju Gminy Łącko na lata 2018-2023 (opracowanie własne).	73

Spis wykresów:

Wykres 1 Liczba ludności Gminy Łącko lata 2013-2016 (źr. GUS, 2016, opracowanie własne).....	17
Wykres 2 Prognozowana liczba ludności w gminie Łącko	18
Wykres 3. Średnie wyniki ze sprawdzianu po szóstej klasie w roku szkolnym 2016/2017 (dane OKE Kraków, oprac. własne).	20

Wykres 4 Średnie wyniki ze sprawdzianu po gimnazjum (język polski i matematyka) w roku szkolnym 2016/2017 (dane OKE Kraków, oprac. własne).....	21
Wykres 5 Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie gminy Łącko w latach 2014-2016 (źr. GUS, oprac. własne).	22
Wykres 6 Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności (źr. GUS, oprac. własne).	22
Wykres 7 Ogólne stwierdzenia dotyczące atrakcyjności gminy (źródło: badania ankietowe).....	35

Szanowni Państwo,

W związku z podjęciem prac związanych z opracowaniem dokumentu pn. „Strategia Rozwoju Gminy Łącko”, zwracamy się do Państwa z prośbą o wypełnienie poniższej ankiety. Badanie ma charakter opiniotwórczy i ma na celu pozyskanie informacji na temat aktualnej sytuacji gminy jej mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń związanych z jej rozwojem. Wyniki ankiety po ich statystycznym opracowaniu zostaną zamieszczone w ostatecznym kształcie dokumentu. Ankieta jest badaniem opinii anonimowym, a jej wyniki będą prezentowane w formie zbiorczej.

Państwa opinia jest szczególnie ważna dla prawidłowego określenia celów i zadań rozwojowych dla obszaru objętego opracowaniem. Prosimy o wypełnienie i zwrot ankiet do dnia 16 lutego 2018 r.

1. Prosimy o wpisanie znaku X w pole w tabeli odpowiadające Państwa ocenie. Przyjęta skala zakłada:

1 – jako ocenę najniższą (źle/bardzo mało/bardzo nisko/nieistotne/),

2- słabo/marnie/niedostatecznie

3- przeciętnie/średnio

4- dobrze/ w miarę wystarczająco

5 – ocenę najwyższą (bardzo dobrze/bardzo dużo/wysoko/bardzo istotne).

Ogólne						
	1	2	3	4	5	Uwagi/uzasadnienie
Jak Pan/Pani ocenia zmianę sytuacji w gminie w ostatnich latach ?						
Jak Pan/Pani ocenia aktualną sytuację w gminie ?						
Jak Pan/Pani ocenia kierunek w jakim gmina się rozwija ?						
Jak Pana/Pani sytuacja zmieniła się w ciągu ostatnich lat ?						
Jakie są perspektywy dla Pana/Pani na najbliższe lata ?						
Edukacja, kultura i rekreacja						
Jak Pan/Pani ocenia liczbę obiektów oświatowych w gminie (przedszkola, szkoły)? Czy ich liczba jest wystarczająca?						
Jak Pan/Pani ocenia jakość świadczonych usług edukacyjnych?						
Jak Pan/Pani ocenia liczbę obiektów kulturalnych (świetlice wiejskie)? Czy ich liczba jest wystarczająca?						
Jak Pan/Pani ocenia jakość i różnorodność wydarzeń kulturalno – rozrywkowych odbywających się na terenie gminy?						
Jak Pan/Pani ocenia stan i jakość infrastruktury rekreacyjnej (parki, miejsca spacerowe, place zabaw, szlaki turystyczne, itp.)?						
Jak Pan/Pani ocenia stan i jakość obiektów sportowych (boiska, sale gimnastyczne, itp.)?						
Infrastruktura techniczna						
Jak Pan/Pani ocenia stan dróg w gminie?						
Jak Pan/Pani ocenia dostępność do układu komunikacyjnego (dróg powiatowych, wojewódzkich, krajowej)?						
Jak Pan/Pani ocenia małą infrastrukturę drogową w gminie (ciągi pieszo-rowerowe, oświetlenie, przystanki, itp.)?						
Jak Pan/Pani ocenia system zbiórki odpadów na terenie gminy?						
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do Internetu w Pana/Pani miejscowości?						
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do sieci wodociągowej i jakość dostarczanej wody?						
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do sieci kanalizacyjnej?						

Gospodarka						
Jak Pan/Pani ocenia możliwość znalezienia pracy na terenie gminy?						
Jak Pan/Pani ocenia atrakcyjność inwestycyjną obszaru gminy (cechy, dzięki którym jest atrakcyjna dla inwestorów z zewnątrz)?						
Jak Pan/Pani ocenia warunki do prowadzenia działalności rolnej (szkolenia, grunty, klimat)?						
Jak Pan/Pani ocenia warunki prowadzenia działalności produkcyjnej (udogodnienia i ulgi dla przedsiębiorców, dostęp do informacji na temat zakładania własnej działalności, dostęp do terenów inwestycyjnych)?						
Sfera społeczna						
Jak Pan/Pani ocenia komunikację zbiorową w gminie (linie autobusowe, połączenia kolejowe) ?						
Jak Pan/Pani ocenia dostępność do usług ochrony zdrowia w gminie ?						
Jak Pan/Pani ocenia dostęp do różnego rodzaju usług na terenie gminy (sklepy, zakłady usługowe)?						
Jak Pan/Pani ocenia ofertę spędzania wolnego czasu na terenie gminy?						
Jak Pan/Pani ocenia aktywność stowarzyszeń na terenie gminy ?						
Turystyka						
Jak Pan/Pani ocenia atrakcyjność turystyczną gminy? (ilość i jakość zabytków, miejsc atrakcyjnych pod względem przyrodniczym, stan środowiska naturalnego, obszary chronione i rezerваты, ścieżki przyrodnicze i edukacyjne)						
Jak Pan/Pani ocenia poziom bazy turystyczno-wypoczynkowej (baza noclegowa, gastronomiczna)						
Jak Pan/Pani ocenia promocję gminy, mającą na celu pozyskanie potencjalnych turystów?						

2. Prosimy o zaznaczenie 3 aspektów najpilniejszych do realizacji w celu poprawy warunków bytowych Gminie:

- Poprawa infrastruktury drogowej.
- Budowa i modernizacja infrastruktury wodociągowej.
- Budowa i modernizacja infrastruktury kanalizacyjnej i oczyszczalni przydomowych.
- Rozbudowa infrastruktury edukacyjnej.
- Poprawa jakości i dostępu do usług medycznych.
- Rozbudowa świetlic wiejskich i integracja mieszkańców.
- Rozbudowa oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego.
- Rozwój kultury.
- Rozwój turystyki.
- Ochrona środowiska.
- Działania na rzecz aktywizacji zawodowej i walka z bezrobociem.
- Wspieranie przedsiębiorczości.

3. Prosimy o zaznaczenie 3 mocnych stron Gminy.

- Aktywność społeczna.
- Niski poziom bezrobocia.
- Korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne.

- Infrastruktura drogowa.
- Infrastruktura komunalna.
- Zagospodarowanie przestrzenne.
- Dobry dostęp do usług opieki medycznej.
- Wysokie walory środowiska naturalnego.
- Infrastruktura oświatowa.
- Wystarczająca ilość placówek przedszkolnych.
- Duża ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- Wystarczająca ilość bibliotek i świetlic.
- Wysoki poziom edukacji.
- Obecność podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie.
- Istnienie produktów markujących Gminę.
- Wysoka konkurencyjność usług na rynku lokalnym.
- Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego w Gminie.
- Wysoki poziom pozyskiwania środków UE przez Gminę i jej mieszkańców.

4. Prosimy o zaznaczenie 3 słabych stron Gminy.

- Niska aktywność społeczna.
- Wysoki poziom bezrobocia.
- Niekorzystne położenie geograficzne i komunikacyjne.
- Zła jakość infrastruktury drogowej.
- Zły stan Infrastruktury komunalnej.
- Chaos w zagospodarowaniu przestrzennym.
- Zły dostęp do usług opieki medycznej.
- Wysokie zanieczyszczenie i brak walorów środowiska naturalnego.
- Niewystarczająca infrastruktura oświatowa.
- Niewystarczająca ilość placówek przedszkolnych.
- Zbyt mała ilość zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży.
- Niewystarczająca ilość bibliotek i świetlic.
- Niski poziom edukacji.
- Brak podmiotów gospodarczych o silnej pozycji w regionie.
- Brak produktów markujących Gminę.
- Niska konkurencyjność usług na rynku lokalnym.
- Niski poziom bezpieczeństwa publicznego w Gminie.
- Niski poziom pozyskiwania środków UE przez Gminę i jej mieszkańców.

5. Prosimy o zaznaczenie szans rozwojowych dla Gminy.

- Możliwość pozyskania środków finansowych UE.
- Wzrastające dochody budżetu gminy.
- Udogodnienia dla tworzenia działalności gospodarczej.
- Niski poziom zadłużenia gminy.
- Posiadanie terenów inwestycyjnych.
- Przeznaczenie obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania.
- Wysoki przyrost naturalny.
- Dodatnia migracja.
- Walory środowiska naturalnego.
- Agroturystyka i ekoturystyka.
- Wzrost świadomości proekologicznej mieszkańców Gminy.
- Rozwój małej przedsiębiorczości.
- Rozwój przemysłu przyjaznego środowisku.
- Lokalizacja na terenie Gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne (w tym przedsiębiorców).

6. Prosimy o wskazanie 3 największych zagrożeń dla rozwoju Gminy.

- Ograniczona możliwość pozyskania środków finansowych UE.
- Malejące dochody budżetu gminy.
- Brak udogodnień dla tworzenia działalności gospodarczej.
- Wysoki poziom zadłużenia gminy.
- Brak terenów inwestycyjnych.
- Brak obszarów pod inwestycje w miejscowym planie zagospodarowania.
- Niski przyrost naturalny.
- Ujemna migracja.
- Brak walorów środowiska naturalnego.
- Brak działalności agroturystycznej i ekoturystyki.
- Malejąca świadomość proekologiczna mieszkańców Gminy.
- Brak rozwoju małej przedsiębiorczości.
- Brak rozwoju przemysłu przyjaznego środowisku.
- Brak lokalizacji na terenie Gminy inicjatyw realizowanych przez podmioty zewnętrzne (w tym przedsiębiorców).

7. Jakie problemy Pani/Pana zdaniem występują na terenie gminy? (proszę zaznaczyć „X” wybraną odpowiedź)

Wyszczególnienie	Wysokie zagrożenie problemem	Średnie	Niskie	Brak problemu
Przestępczość				
Przestępczość młodocianych				
Bezrobocie				
Bieda				
Alkoholizm				
Przemoc w rodzinie				
Narkomania				

8. Czy zgadza się Pan/i z poniższymi stwierdzeniami dotyczącymi gminy? (Proszę zaznaczyć odpowiednie pozycje)

	TAK	NIE
Atrakcyjna dla mieszkańców		
Ma dobrą sytuację finansową		
Atrakcyjna dla przedsiębiorców		
Atrakcyjna dla turystów		
Położona w atrakcyjnym miejscu		
Bardziej atrakcyjna niż sąsiednie gminy		
Daje mieszkańcom dobre warunki życia i perspektywy		

Dane osoby udzielającej odpowiedzi, nazwa instytucji/organizacji, którą Pan(i) reprezentuje.
(proszę zaznaczyć odpowiednie kratki)

☐		1. Płeć:		kobieta ☐	meżczyzna ☐
2. Wiek					
18-24 ☐	25-34 ☐	35-44 ☐	45-54 ☐	55-64 ☐	65 i więcej ☐
3. Wykształcenie					
Podstawowe ☐	Zawodowe ☐	Średnie ☐	Wyższe ☐		
4. Aktywność zawodowa					
Własna działalność gospodarcza	Praca u pracodawcy	Rolnictwo	Uczę się /studiuję	Rencista /Emeryt	Bezrobotny
☐	☐	☐	☐	☐	☐
5. Związek z terenem gminy					
miejsce zamieszkania	miejsce pracy	miejsce prowadzenia działalności gospodarczej	klient	miejsce rekreacji i wypoczynku	inne (jakie?) ....
☐	☐	☐	☐	☐	
6. Proszę podać miejscowość zamieszkania					

Dziękujemy za wypełnienie ankiety.